

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O INSTRUMENTU IZMEĐU EVROPSKE UNIJE KOJU ZASTUPA EVROPSKA KOMISIJA I REPUBLIKE SRBIJE KOJU ZASTUPA VLADA REPUBLIKE SRBIJE O PRAVILIMA ZA SPROVOĐENJE FINANSIJSKE POMOĆI EVROPSKE UNIJE REPUBLICI SRBIJI U OKVIRU INSTRUMENTA ZA REFORME I RAST

("Sl. glasnik RS - Međunarodni ugovori", br. 9/2024)

ČLAN 1

Potvrđuje se Sporazum o Instrumentu između Evropske unije koju zastupa Evropska komisija i Republike Srbije koju zastupa Vlada Republike Srbije o pravilima za sprovođenje finansijske pomoći Evropske unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta za reforme i rast, potpisan u Beogradu 22. novembra 2024. godine u originalu na engleskom jeziku.

ČLAN 2

Tekst Sporazuma o Instrumentu između Evropske unije koju zastupa Evropska komisija i Republike Srbije koju zastupa Vlada Republike Srbije o pravilima za sprovođenje finansijske pomoći Evropske unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta za reforme i rast, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

SPORAZUM O INSTRUMENTU IZMEĐU EVROPSKE UNIJE KOJU ZASTUPA EVROPSKA KOMISIJA I REPUBLIKE SRBIJE KOJU ZASTUPA VLADA REPUBLIKE SRBIJE O PRAVILIMA ZA SPROVOĐENJE FINANSIJSKE POMOĆI EVROPSKE UNIJE REPUBLICI SRBIJI U OKVIRU INSTRUMENTA ZA REFORME I RAST

SADRŽAJ

NASLOV I: OPŠTE ODREDBE	55
Član 1. Tumačenje i definicije	55
Član 2. Predmet i obuhvat primene sporazuma	56
Član 3. Opšta načela za podršku Unije u okviru Instrumenta	57
Član 4. Restriktivne mere EU	59
Član 5. Nacionalni koordinator Instrumenta za reforme i rast	60
NASLOV II: PRAVILA U POGLEDU SPROVOĐENJA	62
Član 6. Preduslovi, opšti uslovi i uslovi plaćanja za podršku Unije u okviru Instrumenta	62
NASLOV III: POREZI I ISPUNJENOST USLOVA	63
Član 7. Porezi, dažbine i naknade	63
Član 8. Pravila u pogledu prihvatljivosti	63
NASLOV IV: ZAŠTITA FINANSIJSKIH INTERESA UNIJE	64
Član 9. Sistemi unutrašnje kontrole i obaveze u pogledu poštovanja pravila odgovornog finansijskog upravljanja	64
Član 10. Telo za suzbijanje nepravilnosti i prevara	67
Član 11. Struktura EU za borbu protiv prevara i saradnja Korisnika sa njom	68
Član 12. Prava institucija, organa, kancelarija i agencija Unije da vrše praćenje sprovođenja Instrumenta, da istražuju i dobijaju pristup	70
NASLOV V: OSLOBAĐANJE SREDSTAVA, POVRAĆAJ I IZVRŠENJE	72
Član 13. Predfinansiranje	72
Član 14. Pravila o oslobađanju sredstava	72
Član 15. Raspodela plaćanja	75
Član 16. Isplata podrške u vidu zajma	76
Član 17. Pravila o zadržavanju, umanjenju i preraspodeli sredstava pre oslobađanja sredstava	76
Član 18. Pravila o umanjenju, povraćaju i izvršenju nakon oslobađanja sredstava	77
Član 19. Bespovratna podrška kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan	78
Član 20. Podrška u vidu zajma kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan	78
NASLOV VI: TRANSPARENTNOST, ZAŠTITA PODATAKA I VIDLJIVOST	79
Član 21. Prikupljanje podataka i transparentnost	79

Član 22. Zaštita podataka	80
Član 23. Vidljivost	81
Član 24. Čuvanje dokumenata	81
NASLOV VII PRAĆENJE, IZVEŠTAVANJE I EVALUACIJA	82
Član 25. Opšti zahtevi u pogledu izveštavanja za korisnike	82
Član 26. Jezik	84
Član 27. Informacije u kontekstu <i>ex post</i> vrednovanja Instrumenta za reformu i rast od strane Komisije	84
NASLOV VIII: ZAVRŠNE ODREDBE	84
Član 28. Stupanje na snagu	84
Član 29. Izmene	84
Član 30. Suspenzija sporazuma	84
Član 31. Raskid sporazuma	85
Član 32. Komunikacija i razmena informacija	86
Član 33. Merodavno pravo i nadležnost	87
Član 34. Pravila za pružanje dopunskih informacija	87
Član 35. Evropski parlament i Savet	87
Član 36. Aneksi	87
ANEKS A: MODEL ZAHTEVA ZA OSLOBAĐANJE SREDSTAVA	89
ANEKS B: MODEL IZJAVE O UPRAVLJANJU	94
ANEKS V: IZVEŠTAVANJE O NEPRAVILNOSTIMA	96
ANEKS G: DODATNE DEFINICIJE U CILJU ZAŠTITE FINANSIJSKIH INTERESA EU	99

Evropska unija koju zastupa Evropska komisija, u daljem tekstu: **Komisija**,

s jedne strane

i Republika, koju zastupa Vlada Republike Srbije, u daljem tekstu: **Korisnik**

s druge strane

i zajedno, (u daljem tekstu: "**Strane**"),

S OBZIROM NA TO DA

(1) Uredbom (EU) 2024/1449 Evropskog parlamenta i Saveta uspostavljen je Instrument za reforme i rast za Zapadni Balkan ("**Instrument**")¹ radi podrške procesu proširenja ubrzavanjem usklađivanja sa pravnim tekovinama Unije, ubrzavanja regionalne ekonomske integracije kao i socio-ekonomske konvergencije sa EU.

(2) U skladu sa članom 11. Uredbe (EU) 2024/1449, Korisnik je 4. oktobra podneo Komisiji Reformsku agendu za period trajanja Instrumenta, koja pruža sveobuhvatni okvir za ostvarivanje ciljeva Instrumenta i koja se zasniva na delu strukturnih reformi najnovijeg programa ekonomskih reformi i povezanim zajedničkim političkim smernicama dogovorenim u ekonomskom i finansijskom dijalogu u maju 2023. godine, njegovoj strategiji rasta, po potrebi, okviru politike proširenja i ekonomskom i investicionom planu za Zapadni Balkan. Reformska agenda takođe utvrđuje oblasti investiranja.

(3) U skladu sa članom 13. Uredbe (EU) 2024/1449, krajnji datum primene 31. decembar 2027. godine utvrđen u Reformskoj agendi za ispunjenje uslova plaćanja u vezi sa konačnim skupom mera, treba da obuhvati vreme potrebno da Komisija oceni uspešnu ispunjenost datih uslova plaćanja i donese odluke o naknadnom oslobađanju sredstava. Shodno tome i kako je propisano članom 13. stav 1. tačka (i) Uredbe (EU) 2024/1449, Korisnik treba da sprovede dogovorene kvalitativne i kvantitativne korake najkasnije do 31. avgusta 2027. godine i podnese naročito opravdan zahtev za oslobađanje sredstava na osnovu ispunjenosti uslova plaćanja u vezi sa tim kvantitativnim i kvalitativnim koracima bez odlaganja, a najkasnije do 30. septembra 2027. godine.

(4) U skladu sa članom 14. Uredbe (EU) 2024/1449, Komisija je ocenila relevantnost, sveobuhvatnost i primerenost Reformske agende.

(5) Reformska agenda mora biti odobrena Odlukom o sprovođenju Komisije.

(6) U skladu sa članom 19. Uredbe (EU) 2024/1449, kako bi se maksimizirao uticaj finansijske podrške Unije za privlačenje dodatnih investicija i obezbedila kontrola Unije nad rashodima, infrastrukturna ulaganja koja podržavaju Reformsku agendu treba sprovoditi kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan ("**WBIF**") i Evropski zajednički fond za Zapadni Balkan ("**EWBJF**") osnovan u okviru *WBIF*-a za primanje doprinosa donatora u skladu sa pravilima fonda ("**Opšti uslovi zajedničkog fonda**"). Komisija dostavlja relevantne investicione projekte ili predloge programa Operativnom odboru *WBIF*-a radi dobijanja mišljenja tek nakon ispunjenja relevantnih uslova i usvajanja odluke Komisije iz člana 21. stav 3. Uredbe (EU) 2024/1449. U skladu sa članom 9. Uredbe (EU) 2024/1449, Komisija treba da zaključi sporazum o instrumentu ("**Sporazum o instrumentu**") sa Korisnikom kojim se utvrđuju načela finansijske saradnje između Komisije i Korisnika, kao i obaveze i uslovi koje Korisnik mora da ispuni za oslobađanje sredstava iz Instrumenta.

(7) Uzimajući u obzir da je podrška u okviru Instrumenta koja se usmerava preko *WBIF*-a namenjena finansiranju investicionih projekata sa dugim periodom sprovođenja, opravdano je predvideti period sprovođenja od 204 meseca, što je srazmerno životnom veku investicionih projekata.

(8) U skladu sa članom 9. Uredbe (EU) 2024/1449, Sporazum o instrumentu treba da predstavlja okvirni sporazum kojim se utvrđuju posebni modaliteti za sprovođenje podrške Unije u okviru Instrumenta, kojim se relevantne odredbe Uredbe (EU) 2024/1449 prevode u bilateralna prava i obaveze Komisije i Korisnika. On takođe treba da predstavlja sporazum o finansiranju u smislu člana 114. stav 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509² ("**Finansijska uredba**") u pogledu iznosa bespovratne podrške u okviru Instrumenta.

(9) Neophodno je obezbediti da se sprovedu pravila o saradnji radi zaštite finansijskih interesa Unije utvrđena članom 223. stav 5. tačka v) i članom 129. Finansijske uredbe.

(10) Sporazum o instrumentu ne dovodi u pitanje obavezu da se Evropskom javnom tužilaštvu (EJT) prijavi svako kriminalno ponašanje u vezi sa kojim bi ono moglo da vrši svoju nadležnost u skladu sa članom 24. Uredbe Saveta (EU) 2017/1939³, kao ni tokove obaveštenja između Komisije i OLAF-a i između Komisije i EJT utvrđenih u administrativnim dogovorima između Evropske komisije i OLAF-a (C(2018)7705 od 21. novembra 2018. godine) i radnom aranžmanu između OLAF-a i EJT od 5. jula 2021. godine i Sporazuma od 18. juna 2021. godine između Evropske komisije i EJT.

(11) U okviru restriktivnih mera Unije usvojenih na osnovu člana 29. UEU i člana 215. UFEU, nikakva novčana sredstva ili ekonomski resursi ne mogu se, direktno ili indirektno, staviti na raspolaganje ili u korist imenovanih pravnih lica, subjekata ili tela. Pored toga, sektorske restriktivne mere između ostalog zabranjuju određene transakcije sa trećom zemljom kojoj su uvedene sankcije koje zabranjuju finansiranje i finansijsku pomoć u vezi sa zabranjenom robom i uslugama, zabranjuju javne ugovore ili ugovore o koncesiji sa licima u određenim trećim zemljama koje su pod sankcijama i podršku u okviru programa Unije u korist tih lica. Sporazum o instrumentu stoga treba da utvrdi obavezu Korisnika da obezbedi da se finansiranje u okviru Instrumenta ne sprovodi u suprotnosti sa restriktivnim merama Unije.

¹ Uredba (EU) 2024/1449 Evropskog parlamenta i Saveta od 14. maja 2024. godine o uspostavljanju Instrumenta za reformu i rast za Zapadni Balkan (SL L, 2024/1449, 24. maja 2024, str. 1).

² Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskog parlamenta i Saveta od 23. septembra 2024. godine o finansijskim pravilima koja se primenjuju na opšti budžet Unije, SL L 239, 26. septembra 2024.

³ Uredba Saveta (EU) 2017/1939 od 12. oktobra 2017. godine o sprovođenju unapredene saradnje u vezi sa osnivanjem Evropskog javnog tužilaštva (EJT) (SL L 283, 31. oktobra 2017, str. 1.)

SPORAZUMELE SU SE O SLEDEĆEM:

Naslov I: OPŠTE ODREDBE

Član 1

Tumačenje i definicije

1. Termini korišćeni u ovom sporazumu u imaju isto značenje kao ono koje je definisano i pripisuje im se u Uredbi (EU) 2024/1449.
2. Upućivanja na ovaj sporazum smatraju se upućivanjima na takav izmenjen, dopunjen ili zamenjen sporazum.
3. "**Restriktivne mere Unije**" označava restriktivne mere koje je usvojila Unija u skladu sa članom 29. Ugovora o Evropskoj uniji (UEU) ili članom 215. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (UFEU).
4. "**WBIF**" označava Investicioni okvir za zapadni Balkan (*WBIF*), zajedničku inicijativu EU, partnerskih finansijskih organizacija, bilateralnih donatora i korisnika, usmerenu na unapređenje harmonizacije i saradnje u investicijama za socio-ekonomski razvoj regiona i doprinos evropskoj perspektivi Zapadnog Balkana, kako je navedeno u članu 12. Uredbe (EU) 2021/1529⁴.
5. "**Evropski zajednički fond za Zapadni Balkan (EWBJF)**" označava zajednički fond osnovan u okviru Investicionog okvira za Zapadni Balkan (*WBIF*) za primanje doprinosa donatora, u skladu sa Opštim uslovima konačno odobrenim Odlukom Komisije C(2023)4806 od 19. jula 2023. godine.⁵
6. "**Aranžman o doprinosu**" označava pisani sporazum zaključen između doprinosioca i *EWBJF*-a kojim se utvrđuje iznos koji je doprinosilac opredelio za *EWBJF*, valutu tog doprinosa, način na koji će se uplate doprinosa izvršiti na račun Fonda, a može sadržati i druge upravne stvari koje se zahtevaju i dozvoljene su Opštim uslovima i biće obrazložene u obrascu priloženom u Aneksu A Opštih uslova, po potrebi. Aranžman o doprinosu takođe služi kao usaglašavanje sa Opštim uslovima.
7. "**Upravnici fondova**" označava Evropsku banku za obnovu i razvoj (EBRD) i Evropsku investicionu banku (EIB), upravnike *EWBJF*-a.
8. "**Koordinator instrumenta za reformu i rast**" ("**Koordinator**") označava Korisnikovog sagovornika u odnosu sa Komisijom za celokupno sprovođenje Instrumenta.
9. "**Partnerske finansijske organizacije**" označava međunarodne finansijske institucije i nacionalne razvojne banke koje sprovedu socio-ekonomske investicije na Zapadnom Balkanu u okviru *WBIF*-a.
10. "**Zahtev za oslobađanje sredstava**" označava zahtev Korisnika za oslobađanje rata u obliku Aneksa A.
11. "**Lice na koje se odnose restriktivne mere**" označava svako pravno lice, pojedinca ili grupu pojedinaca koje je Unija označila kao subjekte na koje se odnose restriktivne mere⁶.
12. Pored toga, u svrhu zaštite finansijskih interesa Unije, primenjuju se definicije iz Aneksa G.

⁴ Uredba (EU) 2021/1529 Evropskog parlamenta i Saveta od 15. septembra 2021. godine o uspostavljanju Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA III), (SL L 330, 20. septembra 2021, str. 1.)

⁵ Odluka Komisije C(2023)4806 o izmeni Odluke Komisije C(2016)3610 konačna, u vezi sa odobrenjem Opštih uslova Evropskog zajedničkog fonda za Zapadni Balkan, 19. jula 2023.

⁶ www.sanctionsmap.eu. Mapa sankcija je IT alat za identifikovanje režima sankcija. Sankcije proizilaze iz pravnih akata objavljenih u "Službenom listu Evropske unije" (SL). U slučaju neslaganja između objavljenih pravnih akata i ažuriranja na veb sajtu prednost ima verzija iz SL.

Član 2

Predmet i obuhvat primene sporazuma

1. U skladu sa članom 9. Uredbe (EU) 2024/1449, ovaj sporazum utvrđuje načela finansijske saradnje između Komisije i Korisnika na osnovu Uredbe (EU) 2024/1449. Pored ostalih elemenata, on utvrđuje detaljne odredbe koje se odnose na:

- upravljanje, kontrolu, nadzor, praćenje, procenu, izveštavanje i reviziju finansijskih sredstava u okviru Instrumenta; kao i

- mere za delotvorno sprečavanje, otkrivanje, korigovanje i prijavljivanje nepravilnosti, prevare, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije, uključujući sukobe interesa, kao i za omogućavanje njihovog delotvornog integrisanja i krivičnog gonjenja od strane nadležnih organa Unije i/ili nacionalnih organa.

2. Ovaj sporazum takođe predstavlja sporazum o finansiranju u smislu člana 114. stav 2. Finansijske uredbe u pogledu iznosa bespovratne podrške iz stava 3. ovog člana.

3. U skladu sa Odlukom o sprovođenju Komisije C(2024) 7375 od 23. oktobra 2024. godine, kojom se odobrava Reformska agenda za Korisnika, Unija stavlja na raspolaganje ukupan finansijski doprinos do 455.264.099,23 EUR kao bespovratnu podršku i ukupan finansijski doprinos do iznosa od 1.131.090.929,77 EUR kao podršku u vidu zajma, koji se oslobađa po dobijanju pozitivne ocene o zadovoljavajućem ispunjenju uslova plaćanja od strane Korisnika utvrđenih u Reformskoj agendi.

4. Ovaj iznos može biti izmenjen u skladu sa uslovima utvrđenim u članu 17. ovog sporazuma.

5. Kako je utvrđeno u delu 2. Reformske agende, krajnji datum primene 31. decembar 2027. godine predviđen za ispunjenje uslova plaćanja u vezi sa konačnim skupom mera obuhvata vreme potrebno Komisiji da oceni uspešnu ispunjenost datih uslova plaćanja i donese odluke o naknadnom oslobađanju sredstava. Shodno tome, Korisnik sprovodi dogovorene kvalitativne i kvantitativne korake najkasnije do 31. avgusta 2027. godine i podnosi naročito opravdan zahtev za oslobađanje sredstava na osnovu ispunjenosti uslova plaćanja u vezi sa ovim kvantitativnim i kvalitativnim koracima bez odlaganja, a najkasnije do 30. septembra 2027. godine.

6. Iznosi utvrđeni u stavu 3. ovog člana mogu se povećati kao rezultat preraspodele sredstava između između Korisnika Instrumenta u skladu sa članom 17. ovog sporazuma i pod uslovom da Komisija izmeni Odluku o sprovođenju, izvrši izmenu ovog sporazuma i zaključiti nov sporazum o zajmu za eventualni dodatni iznos zajma.

7. U skladu sa članom 21. stav 6. Uredbe (EU) 2024/1449, svaki iznos u obliku bespovratne podrške koji odgovara uslovima plaćanja koji nisu ispunjeni do 31. decembra 2028. godine neće se dugovati Korisniku i biće povučen.

8. Period sprovođenja ovog sporazuma je 204 meseca od njegovog stupanja na snagu.

9. U skladu sa članom 9. stav 2. Uredbe (EU) 2024/1449, ovaj sporazum dopunjava se sporazumom o zajmu.

10. Finansiranje se Korisniku odobrava u obliku bespovratne podrške i podrške u vidu zajma tek po stupanju na snagu ovog sporazuma i važećeg sporazuma o zajmu.

11. Finansiranje bespovratne podrške sprovodi se u okviru indirektnog upravljanja sa odgovornim subjektima i postepeno se obezbeđuje kroz doprinose uplaćene u *EWBJF* u skladu sa odredbama sporazuma o doprinosima zaključenim između Komisije i upravnika fondova (kako je navedeno u članu 20. ovog sporazuma).

Član 3

Opšta načela za podršku Unije u okviru Instrumenta

1. Podrška Unije u okviru Instrumenta obezbeđuje se u skladu sa okvirom za politiku proširenja i pridaje dužnu pažnju Saopštenju Komisije o politici proširenja EU i izveštajima uključenim u godišnji paket proširenja Komisije, kao i relevantnim rezolucijama Evropskog parlamenta, relevantnim saopštenjima Komisije i njihovim pratećim dokumentima, uključujući, po potrebi, o vladavini prava, ljudskim pravima, radnim dokumentima službi Komisije i zajedničkim saopštenjima Komisije i visokog predstavnika Unije za spoljne poslove i bezbednosnu politiku.

2. U skladu sa članom 4. Uredbe (EU) 2024/1449, na podršku Unije u okviru Instrumenta za reforme i rast primenjuju se sledeća načela:

a. Saradnja u okviru Instrumenta zasniva se na potrebama i promoviše načela razvojne delotvornosti, odnosno vlasništvo Korisnika nad razvojnim prioritetima, usredsređenost na jasnu uslovljenost i opipljive rezultate, inkluzivna partnerstva, transparentnost i uzajamnu odgovornost. Ta saradnja zasniva se na delotvornoj i efikasnoj raspodeli i korišćenju resursa.

b. Pružanje makrofinansijske pomoći ne spada u obuhvat primene Instrumenta za reforme i rast.

v. Podrška iz Instrumenta je dodatna i komplementarna podršci koja se pruža u okviru drugih programa i instrumenata Unije. Aktivnosti koje ispunjavaju uslove za finansiranje u skladu sa Uredbom (EU) 2024/1449 mogu dobiti podršku iz drugih programa i instrumenata Unije pod uslovom da takva podrška ne pokriva iste troškove i da su obezbeđeni odgovarajući nadzor i budžetska kontrola. Komisija obezbeđuje komplementarnost i sinergiju između Instrumenta i drugih programa i instrumenata Unije, kao i izbegavanje dupliranja podrške i dvostrukog finansiranja. Ne sme biti preklapanja između podrške koja se pruža u skladu sa Uredbom (EU) 2024/1449 i Uredbom (EU) 2021/1529⁷.

g. Aktivnosti u okviru Instrumenta uključuju i promovišu demokratiju, ljudska prava i rodnu ravnopravnost, postepeno usklađujući politike Korisnika sa društvenim i klimatskim standardima i standardima Unije u oblasti životne sredine. One uključuju mere za ublažavanje klimatskih promena i prilagođavanje tim promenama, ako je potrebno, smanjenje rizika od katastrofa, zaštitu životne sredine i očuvanje biodiverziteta, uključujući kroz procene uticaja na životnu sredinu, po potrebi. Aktivnosti takođe podržavaju napredak ka ciljevima održivog razvoja, promovišući integrisane mere koje mogu stvoriti zajedničke koristi i ispuniti višestruke ciljeve na koherentan način. Te aktivnosti moraju izbegavati nedostupna sredstva i rukovoditi se načelima "ne čini značajnu štetu" i "ne zapostavlja nikoga", kao i pristupom uključivanja održivosti koji je osnova Evropskog zelenog dogovora.

d. Korisnik i Komisija obezbeđuju da se rodna ravnopravnost, urođnjavanje i uključivanje rodne perspektive uzmu u obzir i promovišu tokom sprovođenja Reformske agende i sprovođenja Instrumenta. Korisnik i Komisija preduzimaju odgovarajuće korake da spreče svaku diskriminaciju na osnovu pola, rase ili etničkog porekla, vere ili uverenja, invaliditeta, starosti ili seksualne orijentacije.

d. Instrument neće podržavati aktivnosti ili mere koje nisu u saglasnosti sa energetske i klimatske planovima Korisnika, njegovim nacionalno utvrđenim doprinosom prema Pariskom sporazumu i ambicijom da se postigne klimatska neutralnost najkasnije do 2050. godine. Takođe neće podržavati aktivnosti koje promovišu investiranje u fosilna goriva, ili koje izazivaju značajne negativne uticaje na životnu sredinu, klimu ili biodiverzitet.

e. U skladu sa načelom inkluzivnog partnerstva, Komisija nastoji da po potrebi obezbedi da vlada Korisnika sprovodi, u obliku konsultacija, demokratsku kontrolu svog parlamenta, kao i relevantnih zainteresovanih strana, uključujući lokalne i regionalne organe, socijalne partnere i civilno društvo, uključujući ranjive grupe, sve manjine i zajednice, prema potrebi, kako bi im se omogućilo da učestvuju u osmišljavanju i sprovođenju aktivnosti koje ispunjavaju uslove za finansiranje u okviru Instrumenta i u povezanim procesima praćenja, kontrole i ocene, po potrebi. Te konsultacije nastoje da predstavljaju pluralizam društva Korisnika.

ž. Korisnik objavljuje ažurne podatke o krajnjim primaocima koji primaju finansijska sredstva Unije za sprovođenje reformi i investicija u okviru ovog Instrumenta, kako je opisano u članu 21. ovog sporazuma.

⁷ Uredba (EU) 2021/1529 Evropskog parlamenta i Saveta od 15. septembra 2021. godine o uspostavljanju Instrumenta za pretpripru pomoć (IPA III), (SL L 330, 20. septembra 2021, str. 1.)

Član 4

Restriktivne mere EU

1. Strane se staraju o tome da finansijska sredstva ili ekonomski resursi ne budu direktno ili indirektno dostupni licima niti u korist lica na koja se odnose restriktivne mere.

2. Korisnik se stara o tome da nijedna transakcija na koju se odnosi provereni "pogodak" sa spiska sankcija EU nema direktnu ili indirektnu korist od finansiranja EU. Korisnik se obavezuje da ispunjenje ove obaveze obezbedi:

- proverom "pogodaka" sa spiska sankcija Unije pre zaključivanja relevantnih sporazuma i pre vršenja plaćanja u skladu sa tim sporazumima, za svakog izvođača, korisnika bespovratnih sredstava i krajnjeg primaoca sa kojima Korisnik ili partnerske finansijske organizacije *WBIF*-a u ime Korisnika imaju ili se očekuje da imaju direktan ugovorni odnos, kako bi se procenilo da li je taj primalac lica na koje se odnose restriktivne mere;

- proverom ili drugim odgovarajućim sredstvima (koja mogu uključivati *ex post* proveru) koristeći pristup zasnovan na proceni rizika, da nijedno fizičko ili pravno lice, subjekt ili telo koji bi indirektno primili finansijska sredstva Unije nisu lica na koje se odnose restriktivne mere.

3. Pored toga, Strane se staraju o tome da finansiranje u okviru Instrumenta nije u suprotnosti sa drugim restriktivnim merama koje je usvojila Unija.

4. U slučaju da Korisnik proceni da je neko od primalaca (direktnih ili indirektnih) finansijskih sredstava EU postao lice na koje se odnose restriktivne mere iz stava 1. ili da je finansiranje u suprotnosti sa restriktivnim merama iz stava 3, Korisnik će bez odlaganja obavestiti Komisiju.

5. Ne dovodeći u pitanje obavezu iz stava 3, ako Komisija proceni da korišćenje finansijske pomoći Unije u okviru Instrumenta dovodi ili je dovelo od kršenja restriktivnih mera Unije, ona o tome obaveštava Korisnika, a odgovarajući iznosi postaju neprihvatljivi u okviru Instrumenta. Ukoliko Korisnik nije otklonio takvo kršenje, u tu svrhu se može sprovesti postupak sa suprotstavljenim stranama. Ovo ne dovodi u pitanje prava koja Komisija može imati da suspenduje ili po drugim osnovama prekine radnju na koju takvo kršenje utiče, da povрати finansijska sredstva EU koje je Komisija dala ili da suspenduje ili raskine ovaj sporazum.

6. Ova klauzula ne dovodi u pitanje izuzeća ili odstupanja utvrđene restriktivnim merama Unije.

7. Obaveze iz st. 1. i 3. ovog člana Korisnik nameće svim primaocima finansijskih sredstava isplaćenih za mere za sprovođenje reformi i investicionih projekata koji su obuhvaćeni Reformskom agendom, odnosno svim drugim fizičkim licima ili subjektima uključenim u njihovo sprovođenje. Te obaveze izričito ovlašćuju - u granicama njihovih nadležnosti - Komisiju, *OLAF*, Evropski revizorski sud i EJT da ostvaruju

svoja prava kako je predviđeno članom 12. ovog sporazuma.

Član 5

Nacionalni koordinator Instrumenta za reforme i rast

1. Korisnik imenuje koordinatora koji deluje kao sagovornik u odnosu sa Komisijom za celokupno sprovođenje Instrumenta.
2. Koordinator je visoki predstavnik vlade ili glavne uprave Korisnika sa odgovarajućim ovlašćenjem da deluje u ime vlade i da koordinira rad svih relevantnih ministarstava i institucija uključenih u sprovođenje Instrumenta.
3. Koordinator
 - obezbeđuje celokupnu koordinaciju, pravovremeno sprovođenje, izveštavanje i praćenje pomoći za Korisnika, uključujući koordinaciju unutar uprave i sa drugim donatorima, po potrebi, u skladu sa ciljevima utvrđenim u Uredbi (EU) 2024/1449;
 - koordinira redovan politički dijalog na visokom nivou sa Komisijom;
 - obezbeđuje blisku vezu između korišćenja finansijskih sredstava iz Instrumenta i opšteg procesa pristupanja;
 - obezbeđuje da pomoć dobijena u okviru Instrumenta bude komplementarna pomoći primljenoj u skladu sa Uredbom (EU) 2021/1529 i svakoj drugoj spoljnoj pomoći koju je Korisnik primio;
 - odgovoran je za pripremu i podnošenje zahteva za oslobađanje sredstava u okviru Instrumenta, za obezbeđivanje njihove istinitosti i za potpisivanje izjave o upravljanju;
 - potpisuje ili ko-potpisuje zahteve za plaćanje u skladu sa Sporazumom o zajmu;
 - ima (i) administrativni kapacitet u smislu ljudskih resursa (broj i profil osoblja), institucionalnog iskustva i stručnog znanja, i (ii) mandat i ovlašćenja za obavljanje svih relevantnih zadataka, uključujući odgovornosti u pogledu izveštavanja i praćenja;
 - odgovoran je za koordinaciju sa nadležnim organom na obezbeđivanju jemstva o zadovoljavajućem ispunjenju relevantnih kvalitativnih i kvantitativnih koraka koji su utvrđeni za sprovođenje Reformske agende, kao i da se finansijskim sredstvima upravljalo u skladu sa svim važećim pravilima, a naročito pravilima o izbegavanju sukoba interesa, sprečavanju prevara, korupciji i dvostrukom finansiranju;
 - upravlja radom u vezi sa doprinosom Korisnika Odboru za praćenje, kako je navedeno u članu 25. ovog sporazuma;
 - stara se o tome da Komisija bez odlaganja dobije kopije aranžmana o doprinosima koje je Korisnik potpisao sa upravicima fondova kao i dokaz o isplati *EWBJF*-u (kako je navedeno u članu 20. ovog sporazuma);
 - odgovoran je za koordinaciju sagovornika sa Komisijom, Evropskom kancelarijom za borbu protiv prevara (*OLAF*), Evropskim javnim tužilaštvom (*EJT*), od kojih svako deluje u okviru svojih nadležnosti, kao i sa organima Korisnika za celokupno sprovođenje Instrumenta; Koordinator obezbeđuje da Komisija, *OLAF*, Evropski revizorski sud i *EJT* budu u mogućnosti da slobodno ostvaruju svoja prava i da imaju neograničen pristup vršenju svojih nadležnosti. U slučaju *OLAF*-a takva prava, između ostalog, uključuju pravo na sprovođenje istraga, uključujući provere i inspekcije na licu mesta u granicama njegovog mandata, a u slučaju *EJT*, prava utvrđena u važećim ugovorima o uzajamnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima;
 - odgovoran je za koordinaciju napora da se obezbedi da se sredstva u okviru Instrumenta koriste u skladu sa načelima dobrog finansijskog upravljanja, transparentnosti, jednakog tretmana, zabrane diskriminacije i proporcionalnosti za njihovu namenu;
 - odgovoran je za koordinaciju subjekata Korisnika koji moraju da obezbede da se sredstvima u okviru Instrumenta pravilno upravlja, naročito u skladu sa pravilima Korisnika dopunjenim standardima revizije Unije i *OECD*-a i pravilima o sprečavanju, otkrivanju i korigovanju prevara, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti, kao i sukoba interesa i nepravilnosti koje utiču na finansijske interese Unije;
 - obezbeđuje prikupljanje podataka o fizičkim i pravnim licima koja primaju finansijska sredstva za sprovođenje mera u okviru Instrumenta, pristup tim podacima i njihov prenos u elektronski oblik u skladu sa članom 22. i članom 23. stav 2. tačka g) Uredbe (EU) 2024/1449;
 - odgovoran je za obezbeđenje praćenja uspostavljanja i operacionalizacije sistema interne kontrole iz člana 9. ovog sporazuma;
 - odgovoran je za vođenje odgovarajućih postupaka za sastavljanje izjave o upravljanju i rezimea revizija i kontrola sprovedenih na nacionalnom nivou. To obuhvata:
 - delotvoran postupak za sastavljanje izjave o upravljanju u skladu sa obrascem iz Aneksa B, dokumentovanje rezimea revizija i kontrola i čuvanje osnovnih informacija za revizorski trag; i
 - delotvorne postupke kako bi se obezbedilo da se svi slučajevi nepravilnosti, prevare, korupcije i sukoba interesa koji utiču na finansijske interese Unije pravilno prijavljuju i koriguju kroz povraćaje sredstava:
 - održava delotvoran sistem za čuvanje svih informacija i dokumenata neophodnih za revizorski trag u svrhu sprovođenja kvalitativnih i kvantitativnih koraka;
 - obezbeđuje da su ispunjene odgovarajuće mere, uključujući postupke za proveru ispunjenosti relevantnih kvalitativnih i kvantitativnih koraka utvrđenih za sprovođenje Reformske agende i poštovanja načela dobrog finansijskog upravljanja. To obuhvata:

-
- odgovarajuća sredstva kojim organi kojima je povereno sprovođenje Reformske agende proveravaju da li su ispunjeni relevantni kvalitativni i kvantitativni koraci (npr. kancelarijski pregledi, provere na licu mesta); i
 - odgovarajuća sredstva kojim organi proveravaju da nema nepravilnosti, prevare, korupcije ili drugih nezakonitih aktivnosti, uključujući sukobe interesa koji utiču na finansijske interese Unije, kao i dvostruko finansiranje (npr. kancelarijski pregledi, provere na licu mesta).

Naslov II PRAVILA U POGLEDU SPROVOĐENJA

Član 6

Preduslovi, opšti uslovi i uslovi plaćanja za podršku Unije u okviru Instrumenta

1. U skladu sa članom 5. stav 1. Uredbe (EU) 2024/1449, finansiranje u okviru ovog Instrumenta zavisi od ispunjavanja preduslova, opštih uslova i uslova plaćanja od strane Korisnika, koji moraju biti ispunjeni za svako oslobađanje sredstava osim za predfinansiranje, kod koga se primenjuju samo preduslovi i opšti uslovi.
2. Preduslovi za podršku u okviru Instrumenta su preduslovi utvrđeni u članu 5. stav 1. Uredbe (EU) 2024/1449.
3. U skladu sa članom 12. stav 3. Uredbe (EU) 2024/1449, opšti uslovi za podršku u okviru Instrumenta su makrofinansijska stabilnost, dobro upravljanje javnim finansijama, transparentnost i nadzor nad budžetom.
4. Uslovi plaćanja za podršku u okviru Instrumenta utvrđeni su Reformskom agendom. Ako Reformska agenda, uključujući relevantne uslove plaćanja, za Korisnika, nije više dostupna, delimično ili u potpunosti, zbog objektivnih okolnosti, Korisnik može predložiti izmenjenu Reformsku agendu. U tom slučaju Korisnik može podneti obrazloženi zahtev Komisiji da izmeni svoju Odluku o sprovođenju Komisije kojom se odobrava Reformska agenda iz člana 15. stav 1. Uredbe (EU) 2024/1449.

Naslov III POREZI I ISPUNJENOST USLOVA

Član 7

Porezi, dažbine i naknade

1. Finansiranje Unije ne generiše niti aktivira naplatu određenih poreza, dažbina ili naknada. Član 28. Okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu za sprovođenje finansijske pomoći Unije u okviru IPA III odnosi se na ovaj Instrument.
2. Ovaj član ne dovodi u pitanje privilegije i imunitete subjekata koji realizuju sredstva Instrumenta u okviru indirektnog upravljanja, kao ni bilo koji sporazum koji su ovi subjekti zaključili ili bi mogli zaključiti sa Korisnikom u pogledu poreza, dažbina i naknada.

Član 8

Pravila u pogledu prihvatljivosti

1. Učešće u nabavkama i postupcima dodele bespovratnih sredstava za aktivnosti koje se finansiraju u okviru Instrumenta su otvorene za međunarodne i regionalne organizacije, kao i za sva fizička lica koja su državljani ili pravna lica koja su efektivno osnovana u:
 - a. državama članicama Evropske unije, korisnicima, zemljama kandidatima i ugovornim stranama Sporazuma o Evropskom ekonomskom prostoru;
 - b. zemljama koje Korisnicima ovog Instrumenta pružaju nivo podrške sličan onom koju pruža Unija, uzimajući u obzir obim njihove privrede, a za koje Komisija utvrđuje recipročni pristup spoljnoj pomoći Korisnika ovog Instrumenta.
2. Uzajamni pristup naveden u stavu 1.(b) može se odobriti na ograničeni period od najmanje jedne godine kada korisnik pod jednakim uslovima kvalifikuje subjekte iz Unije i iz zemalja koje ispunjavaju uslove u okviru Instrumenta. Komisija odlučuje o recipročnom pristupu nakon konsultacija sa Korisnikom.
3. Svi proizvodi i materijali koje Korisnik finansira i nabavlja u okviru ovog Instrumenta potiču iz bilo koje zemlje navedene u stavu 1.(a) i (b), osim ako se te zalihe i materijali ne mogu nabaviti pod prihvatljivim uslovima u bilo kojoj od tih zemalja. Pored toga, primenjuju se pravila o ograničenjima iz stava 6.
4. Pravila prihvatljivosti prema ovom članu se ne primenjuju na, niti stvaraju ograničenja državljanstva za fizička lica zaposlena ili na drugi način zakonski angažovana ugovorom od strane kvalifikovanog izvođača ili, gde je primenljivo, podizvođača, osim kada su ograničenja državljanstva zasnovana na pravilima predviđenim u stavu 6.
5. Za aktivnosti koje zajednički sufinansira subjekt ili se sprovode uz direktno ili indirektno upravljanje sa subjektima iz člana 62.(1), tačka (v) Finansijske uredbe, takođe se primenjuju pravila koja se odnose na te subjekte. Ovo ne dovodi u pitanje ograničenja iz stava 6. ovog člana, koja se propisno odražavaju u ugovorima zaključenim sa tim subjektima.
6. Pravila prihvatljivosti i pravila o poreklu proizvoda i materijala iz st. 1. i 3. i pravila o državljanstvu fizičkih lica iz stava 4. mogu biti ograničena u pogledu državljanstva, geografske lokacije ili prirode pravnih lica koja učestvuju u postupcima dodele, kao i u pogledu

geografskog porekla proizvoda i materijala, gde:

a. su takva ograničenja potrebna zbog specifične prirode ili ciljeva aktivnosti ili posebne procedure dodele ili kada su ta ograničenja neophodna za učinkovito sprovođenje aktivnosti;

b. aktivnost ili posebni postupci dodele utiču na bezbednost ili javni red, posebno u vezi sa strateškim sredstvima i interesima Unije, država članica ili Korisnika, uključujući bezbednost, otpornost i zaštitu integriteta digitalne infrastrukture, uključujući 5G mrežnu infrastrukturu, komunikaciju i informacione sisteme i povezane lance snabdevanja.

7. Podnosioci prijava za postupak javne nabavke i kandidati iz nekvalifikovanih zemalja mogu biti prihvaćeni kao kvalifikovani u hitnim slučajevima ili kada usluge nisu dostupne na tržištima datih zemalja ili teritorija, ili u drugim propisno obrazloženim slučajevima kada bi primena pravila prihvatljivosti onemogućila realizaciju aktivnosti ili je izuzetno otežala.

Naslov IV ZAŠTITA FINANSIJSKIH INTERESA UNIJE

Član 9

Sistemi unutrašnje kontrole i obaveze u pogledu poštovanja pravila odgovornog finansijskog upravljanja

1. U skladu sa članom 23. Uredbe (EU) 2024/1449, Korisnik treba da se postara da postoji učinkovit i efikasan sistem unutrašnje kontrole koji primenjuje međunarodno priznate principe unutrašnje kontrole⁸ i da obezbedi brzi povraćaj pogrešno plaćenih ili nepravilno korišćenih iznosa. Za potrebe realizacije Instrumenta, Korisnik se može osloniti na svoj postojeći nacionalni sistem upravljanja budžetom.

2. Kao prioritet, tokom prvih godina sprovođenja Instrumenta, organi Korisnika preduzimaju sve potrebne mere kako bi zaštitili finansijski interes Unije i dalje poboljšali efikasnost i učinkovitost sistema unutrašnje kontrole u kontekstu usklađivanja sa pravnim tekovinama EU (prema kriterijumima za reformu javne uprave, upravljanje javnim finansijama i pregovorima o pristupanju, poglavlja 8. politika konkurencije, 23. pravosuđe i osnovna prava, 24. pravda, sloboda i bezbednost i 32. finansijska kontrola). Ovo uključuje odgovarajuće mehanizme za zaštitu uzbunjivača, kao i odgovarajuće mehanizme i mere za efikasno sprečavanje, otkrivanje i korigovanje nepravilnosti, prevare, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije, uključujući sukob interesa, kao i za jačanje borbe protiv pranja novca, organizovanog kriminala, zloupotrebe javnih sredstava, finansiranja terorizma, izbegavanja plaćanja poreza, poreske prevare ili utaje poreza i drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na sredstva obezbeđena u okviru Instrumenta kako ne bi bilo dvostrukog finansiranja iz Instrumenta i drugih programa Unije i kako bi se pogrešno plaćeni ili nepravilno korišćeni iznosi mogli vratiti.

3. Korisnik obezbeđuje pristup Komisiji ili njenim predstavnicima svim institucijama i dokumentima potrebnim za sprovođenje revizije, provere i kontrole na licu mesta.

4. U sklopu ove odgovornosti, Korisnik

a. Pravi odlučan napredak ka uspostavljanju čvrstog pravnog okvira za borbu protiv prevare i korupcije, uključujući slučajeve korupcije na visokom nivou.

b. Dalje poboljšava efikasnost i učinkovitost sistema kontrole uz primenu međunarodno priznatih principa unutrašnje kontrole.

v. Uspostavlja adekvatne mehanizme za zaštitu uzbunjivača u skladu sa režimom zaštite Direktive (EU) 2019/1937⁹, gde je primenljivo, ili sa ekvivalentnim režimom zaštite prema zakonu Korisnika.

g. Održava odgovarajuće mehanizme i preduzima odgovarajuće mere za efikasno sprečavanje, otkrivanje i korigovanje nepravilnosti, prevare, korupcije ili bilo kojih drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije, uključujući sukobe interesa, kao i mere za jačanje borbe protiv pranja novca, organizovanog kriminala, zloupotrebe javnih sredstava, finansiranja terorizma, izbegavanja plaćanja poreza, poreske prevare ili utaje poreza i drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na sredstva obezbeđena u okviru Instrumenta.

d. Preduzima odgovarajuće mere kako bi se nadležnim organima Korisnika omogućilo da istražuju i krivično gone za krivična dela koja utiču na finansijske interese Unije.

đ. Otkriva i izbegava dvostruko finansiranje.

e. Redovno proverava da li je obezbeđeno finansiranje iskorišćeno pravilno i u skladu sa svim važećim pravilima, posebno u pogledu zadovoljavajućeg ispunjavanja relevantnih kvalitativnih i kvantitativnih koraka utvrđenih za sprovođenje Reformske agende i sprečavanja, otkrivanja i korigovanja slučajeva prevara, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, kao i sukoba interesa i nepravilnosti koje utiču na finansijske interese Unije.

ž. Obezbeđuje brzi povraćaj nepravilno plaćenih ili pogrešno iskorišćenih sredstava.

z. Obezbeđuje Komisiji, OLAF-u, ECA-u i EJT-u, koje predstavljaju njihovi zastupnici ili ovlašćeni eksperti, pristup podacima iz člana 21., u skladu sa principima zaštite podataka Unije i važećim pravilima o zaštiti podataka.

i. Obezbeđuje adekvatnu prateću dokumentaciju koja konkretno dokazuje da je sprovođenje Reformske agende u skladu sa obavezama iz ovog sporazuma i da su sprovedeni kvalitativni i kvantitativni koraci Reformske agende odobreni Odlukom o sprovođenju Komisije, ako se to zahteva u kontekstu kontrola ili revizija opisanih u članu 12. ovog sporazuma. Ova dokumenta bi trebalo da se čuvaju do kraja 2033. godine za potrebe revizije.

U skladu sa članom 133. Finansijske uredbe, Korisnik vodi evidenciju i čuva dokumentaciju koja se odnosi na revizije, žalbe, sudske

sporove i sprovođenje odštetnih zahteva u vezi sa njihovim pravnim obavezama ili koja se odnosi na istrage *OLAF*-a i čuva tu evidenciju i dokumente do okončanja tih revizija, žalbi, parnica i potraživanja ili istraga. Za evidenciju i dokumente koji se odnose na istrage *OLAF*-a, obaveza čuvanja se primenjuje nakon što se o tim istragama obavesti primalac.

U skladu sa članom 133. Finansijske uredbe, Korisnik vodi evidenciju i čuva dokumente bilo u originalnoj formi, ili u formi overenih verodostojnih kopija originala, ili na opšteprihvaćenim nosiocima podataka, uključujući elektronske verzije originalnih dokumenata ili dokumenata koji postoje samo u elektronskom obliku. Tamo gde postoje elektronske verzije, originalni dokumenti nisu potrebni kada takvi dokumenti ispunjavaju važeće zakonske uslove da bi se smatrali ekvivalentnim originalima i da bi se na njih moglo osloniti za potrebe revizije.

5. Sve promene u sistemu unutrašnje kontrole Korisnika, kako je opisano u Reformskoj agendi, saopštavaju se Komisiji bez odlaganja.

6. Komisija se u potrebnoj meri uverava da su uslovi plaćanja navedeni u Reformskoj agendi na zadovoljavajući način ispunjeni kako je navedeno u odgovarajućem zahtevu za oslobađanje sredstava. Komisija može tražiti dodatne informacije i vršiti revizije (provere) ili kontrole na licu mesta, koje se mogu vršiti na osnovu rizika.

7. Korisnik jača mere za borbu protiv prevare, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije tokom sprovođenja Instrumenta. Pravovremeno sprovođenje relevantnih reformi u okviru Reformske agende je ključno za postizanje ovog cilja. Pored toga, Korisnik se stara o tome da se njegovi organi obavežu da poboljšaju dalje interne procedure za sprečavanje i/ili istragu slučajeva prevare, korupcije, pranja novca, finansiranja terorizma, izbegavanja poreza, poreske prevare ili utaje poreza i drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije.

8. Na zahtev, Korisnik Komisiji stavlja na raspolaganje sve tražene informacije, radi praćenja ispunjavanja obaveza Korisnika iz ovog člana.

⁸ Poziva se na COSO princip unutrašnje kontrole - Integrisani okvir koji primenjuje Komisija: C(2017) 2373 final.

⁹ Direktiva (EU) 2019/1937 Evropskog parlamenta i Saveta od 23. oktobra 2019. godine o zaštiti lica koja prijave kršenje prava Unije, SL L 305, 26. novembra 2019., str.17.

Član 10

Telo za suzbijanje nepravilnosti i prevara

1. Korisnik koristi nezavisnu Službu za koordinaciju borbe protiv prevara uspostavljenu u okviru IPA III, ili se, u njenom odsustvu, oslanja na ekvivalentne strukture kako bi olakšao efikasnu saradnju i razmenu informacija sa *OLAF*-om, uključujući informacije operativne prirode. Ova Služba naročito:

a. podržava saradnju između organa uprave i tužilaštva Korisnika i *OLAF*-a;

b. rukovodi izradom/sprovođenjem nacionalne strategije za zaštitu finansijskih interesa Unije, kojoj prethodi procena rizika;

v. doprinosi utvrđivanju mogućih slabosti u sistemima Korisnika za upravljanje fondovima Unije, uključujući finansijsku pomoć u okviru ovog Instrumenta;

g. pruža savete o pitanjima borbe protiv prevara, i obezbeđuje obuku zaposlenima, uključujući i obuku za sprečavanje i otkrivanje prevara;

đ. deli sa *OLAF*-om informacije o nepravilnostima, prevarama, korupciji i svim drugim nezakonitim aktivnostima koje utiču na finansijske interese Unije, uključujući sukobe interesa.

e. obezbeđuje ispunjenje svih obaveza iz Uredbe (EZ, Euratom) br. 883/2013 (Evropskog parlamenta i Saveta, Uredbe Saveta, npr. (Euratom, EZ) br. 2988/1995 i Uredbe Saveta (EZ, Euratom) br. 2185/1996.

2. Služba za koordinaciju borbe protiv prevara Korisnika odgovorna za efektivno sprečavanje i otkrivanje nepravilnosti, prevara, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije, uključujući i sukob interesa, priprema i odobrava metodologiju, u skladu sa članom 9. ovog sporazuma, o tome kako će se sumnjivi slučajevi interno tretirati, kako će ih Korisnik prijaviti Komisiji, u skladu sa modelom datim u Aneksu B i kako će postupiti u cilju njihovog otklanjanja.

3. Koordinator mora obezbediti koordinaciju sa Službom za koordinaciju borbe protiv prevara uz poštovanje njene nezavisnosti.

Član 11

Struktura EU za borbu protiv prevara i saradnja Korisnika sa njom

1. Nadležni organi Korisnika će blisko sarađivati sa Komisijom, *OLAF*-om, Evropskim revizorskim sudom i *EPPO*-om - u granicama odgovarajućih nadležnosti svakog tela - na sprečavanju, otkrivanju i ispravljanju nepravilnosti, prevara, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije, uključujući i sukob interesa, kao i u istragama i krivičnom gonjenju za krivična dela koja utiču na sredstva obezbeđena u okviru Instrumenta. Po potrebi, Korisnik će koristiti mehanizme podrške koje obezbeđuje *Eurojust*.

2. Svako lice ili subjekt, uključujući državne organe, koji realizuje sredstva Unije u okviru Instrumenta, ima obavezu da bez odlaganja obavesti Komisiju i *OLAF* o svim informacijama u vezi sa mogućim slučajevima nepravilnosti, prevare, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije, uključujući i sukobe interesa, i *EPPO* o bilo kakvom kriminalnom ponašanju koje utiče na sredstva u okviru Instrumenta, a koje može biti u njegovoj nadležnosti. U tu svrhu, poželjno je da koriste jedinstvenu ulaznu tačku koju obezbeđuje Komisija. Svako lice koje obavesti Komisiju, *OLAF* ili *EPPO* o takvim informacijama mora biti zaštićeno od bilo kog oblika

odmazde, u skladu sa režimom zaštite Direktive (EU) 2019/1937, gde je primenljivo, ili sa ekvivalentnim režimom zaštite prema zakonu Korisnika. Nacionalna služba za koordinaciju borbe protiv prevara će izveštavati Komisiju i OLAF o sprovođenju ove obaveze u slučajevima kada je sama dala informacije koje su relevantne prema ovom stavu, ili kada je koordinisala, podržala ili pomogla drugim licima ili subjektima prilikom takvog obaveštavanja.

3. Državni organi Korisnika, u skladu sa zahtevima navedenim u Aneksu V, bez odlaganja izvestiti Komisiju o nepravilnostima, prevari, korupciji i drugim nezakonitim aktivnostima koje su bile predmet prvostepenog upravnog ili sudskog nalaza, bez obzira da li su OLAF ili EPPO o tome obavešteni u skladu sa stavom 2. ovog člana. Oni će takođe obaveštavati obavestiti Komisiju o toku upravnih i pravnih postupaka. U tu svrhu, organi Korisnika koriste Sistem upravljanja nepravilnostima (IMS) koji je uspostavila Komisija.

4. Korisnik će obezbediti efektivnu istragu i tretman slučajeva u kojima postoji sumnja na postojanje nepravilnosti, prevare, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti koje utiču na finansijske interese Unije, uključujući sukobe interesa, i koristi, gde je to potrebno, podršku Eurojust-a.

5. Korisnik, uključujući donosiocje odluka i zaposlene odgovorne za sprovođenje aktivnosti u okviru Instrumenta, uspostavlja uspostaviće procedure i preduzima preduzeće sve mere predostrožnosti kako bi sprečio i eliminisao bilo kakav sukob interesa, posebno starajući se o tome da se donosioci odluka i dati zaposleni uzdrže od bavljenja datom materijom.

6. Pored kontrola u skladu sa članom 12. ovog sporazuma, Komisija može da koristi svoja prava predviđena članom 129.(1) Finansijske uredbe i može da vrši provere, preglede, kontrole i revizije za sprovođenje Reformske agende u vezi sa:

a) postojećim merama i njihovom efikasnom primenom za sprečavanje, otkrivanje, istragu, korigovanje i prijavu prevare, korupcije i bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utiče na finansijske interese Unije, sukoba interesa i nepravilnosti, uključujući efektivnu istragu i krivično gonjenje za krivična dela koja utiču na sredstva obezbeđena u okviru Instrumenta.

b) informacijama i obrazloženjem u vezi sa zadovoljavajućim ispunjenjem kvalitativnih i kvantitativnih koraka u zahtevu za oslobađanje sredstava.

Takve provere, pregledi, kontrole i revizije mogu se obavljati tokom sprovođenja Reformske agende i, sa izuzetkom OLAF-ovih istraga i istraga i krivičnog gonjenja koje sprovodi EPPO, do pet godina počevši od datuma konačnog oslobađanja sredstava i mogu obuhvatiti informacioni sistem koji koristi Korisnik za prikupljanje i obezbeđivanje podataka koji se koriste da opravdaju završetak kvalitativnih i kvantitativnih koraka utvrđenih u vezi sa sprovođenjem Reformske agende. Korisnik se zvanično obaveštava o ovim postupcima. Ako je potrebno, Komisiji mogu pomoći nezavisni eksperti ili eksterne revizorske firme.

7. Nepoštovanje obaveza navedenih u ovom članu i članu 12. uključujući neprijavlivanje nepravilnosti ili izostanak saradnje sa Komisijom, OLAF-om, ESA-om i EPPO-om u po pitanjima borbe protiv prevara sa Komisijom, OLAF-om, ESA-om i EPPO-om predstavlja slučaj ozbiljnog kršenja obaveza obaveza po ovom sporazumu i stoga može dovesti do smanjenja finansijskog doprinosa ili povraćaja svih ili dela izvršenih isplata kao što je predviđeno članom 18.(1) ovog sporazuma.

Član 12

Prava institucija, organa, kancelarija i agencija Unije da vrše praćenje sprovođenja Instrumenta, da istražuju i dobijaju pristup

1. Zastupnici Komisije, OLAF-a, Evropskog revizorskog suda i EPPO-a će, u granicama svojih odgovarajućih ovlašćenja, imati pravo da sprovedu sve istražne ili revizorske radnje, uključujući tehničke, finansijske i systemske provere ili revizije, koje oni mogu smatrati neophodnim za praćenje sprovođenja Reformske agende. Ovo uključuje posete lokacijama i prostorijama u kojima se sprovode/ će se sprovoditi/ su se sprovodile ili se upravlja/ će se upravljati/ se upravljalo aktivnostima koje se finansiraju iz Instrumenta.

2. Pod istim uslovima navedenim u stavu 1. ovog člana i članu 9.(4) ovog sporazuma, Korisnik će obezbediti da zastupnici ili predstavnici Komisije, OLAF-a, ESA-a i EPPO-a mogu, svaki delujući u okviru svojih nadležnosti, da pregledaju i prikupljaju svu relevantnu dokumentaciju, digitalne podatke, sredstva i račune koji se odnose na stavke koje se finansiraju prema ovom sporazumu i pomoći će im da obavljaju svoje zadatke u vezi sa Instrumentom.

3. Kada se uređaji u privatnom vlasništvu, koji nisu u vlasništvu nadziranog organa, koriste u radne svrhe, ti uređaji mogu biti predmet inspekcije OLAF-a. OLAF takve uređaje podvrgava inspekciji samo pod istim uslovima i u istoj meri u kojoj je nacionalnim kontrolnim organima dozvoljeno da istražuju uređaje u privatnom vlasništvu i kada OLAF ima opravdane razloge da sumnja da njihov sadržaj može biti relevantan za istragu.

4. Da bi se obezbedila efikasna zaštita finansijskih interesa Unije, Komisija, OLAF i ERRO mogu da sprovedu sve relevantne istražne radnje u okviru svojih nadležnosti, a posebno, u slučaju OLAF-a, provere i inspeksijski nadzor na licu mesta. Ove provere i inspeksijski nadzor se pripremaju i sprovedu u bliskoj saradnji sa Korisnikom, koji se blagovremeno obaveštava o predmetu, svrsi i pravnom osnovu provera i inspeksijskog nadzora, kako bi mogao da pruži svu potrebnu pomoć. Korisnik utvrđuje službu sa ovlašćenjima za sprovođenje zakona, koja će pomoći OLAF-u u sprovođenju istraga u skladu sa Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (EZ, Euratom) br. 2185/1996 na zahtev OLAF-a i sarađivati sa ERRO-om u vršenju svojih nadležnosti.

5. Kada se lice ili subjekt nad kojim se vrši inspeksijski nadzor opire kontroli, istrazi ili proveru na licu mesta, Korisnik, postupajući u skladu sa svojim nacionalnim zakonima i pravilima, pruža Komisiji, OLAF-u i ERRO-u neophodnu pomoć kako bi im omogućio da obavljaju svoju dužnost u vršenju kontrole ili inspekcije na licu mesta.

6. Sledeći organi mogu da ostvaruju svoja prava predviđena članom 129.(1) Finansijske uredbe da sprovedu preglede, provere, revizije i istrage, u okviru svojih ovlašćenja:

- OLAF prema Uredbama br. 883/2013 i br. 2185/1996;

- ERRO prema Uredbi 2017/1939; i

- Evropski revizorski sud (ECA) prema članu 287. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (TFEU) i članu 263. Finansijske uredbe.

7. Komisija može preduzeti mere koje smatra neophodnim, uključujući, u slučajevima prevare, korupcije, sukoba interesa ili ozbiljne povrede obaveza iz ovog sporazuma, smanjivanje finansijskog doprinosa i povraćaj svih ili dela uplata koje je izvršila kao što je predviđeno u čl. 17. i 18. ovog sporazuma.

8. Pored toga, Komisija ili njeni predstavnici imaju pravo da u bilo kom trenutku izvrše proveru, reviziju ili kontrolu na licu mesta sistema interne kontrole Korisnika u bilo koje vreme u skladu sa interno priznatim standardima. Komisija ili njeni predstavnici će sprovesti reviziju sistema interne kontrole Korisnika najkasnije 2025. godine. Rezultujući izveštaj revizije će sadržati preporuke Korisniku kako da poboljša svoje Sisteme interne kontrole. Kada provera, revizija ili kontrola na licu mesta rezultiraju nalazima, Komisija ili njeni imenovani predstavnici sastavljaju nacrt izveštaja koji sadrži privremene nalaze. Komisija ili njeni imenovani predstavnici zvanično obaveštavaju o nacrtu izveštaja i pozivaju Korisnika da dostavi svoja zapažanja. Uzimajući u obzir ova zapažanja, Komisija ili njeni predstavnici objavljuju završni izveštaj u kojem će biti navedene konačne preporuke. Korisnik izrađuje akcioni plan za realizaciju svake preporuke ili daje obrazloženje zašto to nije učinio. Korisnik dostavlja akcioni plan i, ako je relevantno obrazloženje, Komisiji na odobrenje u roku od dva meseca od prijema završnog izveštaja.

9. Korisnik će omogućiti zastupnicima ili predstavnicima Komisije, OLAF-a, ESA-a i ERRO-a i njihovim ovlašćenim predstavnicima, u okviru svojih nadležnosti i u skladu sa njihovim važećim pravnim okvirom, pristup lokacijama i prostorijama gde se sprovode investicije i reforme finansirane u okviru ovog sporazuma i podacima kako je navedeno u članu 9.(4) ovog sporazuma.

Korisnik će takođe omogućiti Komisiji, OLAF-u, ESA-u i ERRO-u potpun i direktan pristup bazi podataka uspostavljenoj prema članu 21. (5) ovog sporazuma i svim drugim nacionalnim bazama podataka, gde je to relevantno, za vršenje njihovih ovlašćenja. Na obrazloženi zahtev, Korisnik će takođe dostaviti OLAF-u i ERRO-u informacije o bankovnim računima relevantnim za njihove istrage i, kada je to neophodno za istragu, informacije o bankovnim transakcijama. U granicama njihove nadležnosti, ovlašćenim predstavnicima Komisije, OLAF-a, ECA-a i EPPO-a odobrava se pristup pod uslovima stroge poverljivosti u odnosu na treća lica, ne dovodeći u pitanje javnopravne obaveze kojima oni podležu.

10. Nadležni organi Korisnika bez odlaganja će bez odlaganja postupati sa zahtevima za uzajamnu pravnu pomoć i zahtevima za ekstradiciju koje izdaju EPPO i nadležni organi država članica u vezi sa krivičnim delima koja utiču na sredstva izdata na osnovu Uredbe (EU) 2024/1449. Oni će to učiniti u skladu sa relevantnim instrumentima za međunarodnu saradnju u krivičnim stvarima, posebno sa Evropskom konvencijom o uzajamnoj pomoći u krivičnim stvarima i njenim dodatnim protokolima.

11. Gore opisane kontrole i revizije primenjuju se na sve primaocce i podizvođače koji su primili pomoć u okviru Instrumenta, bez obzira da li su navedeni u ugovoru ili sporazumu o dodeli bespovratnih sredstava. Takve kontrole i revizije se takođe primenjuju na dokumente i podatke o nacionalnom doprinosu, ako postoji, od strane Korisnika.

Naslov V OSLOBAĐANJE SREDSTAVA, POVRAĆAJ I IZVRŠENJE

Član 13

Predfinansiranje

1. Nakon podnošenja Reformske agende Komisiji, Korisnik je zatražio oslobađanje sredstava predfinansiranja do 7% od ukupnog iznosa predviđenog ovim Instrumentom kako je navedeno u članu 2.(3) ovog sporazuma.

2. Komisija može da oslobodi tražena sredstva predfinansiranja nakon stupanja na snagu ovog sporazuma i sporazuma o zajmu iz člana 2.(9) ovog sporazuma. Sredstva se oslobađaju pod uslovom ispunjenja preduslova i opštih uslova navedenih u članu 6. ovog sporazuma.

3. Za bespovratnu podršku, sredstva predfinansiranja oslobođena u skladu sa stavom 1. se poravnavaju umanjjenjem procenta od svake rate. Ovaj procenat se izračunava kao odnos preostalog neizmirenog iznosa predfinansiranja i preostalog iznosa dodeljenog za bespovratnu podršku. Umanjenje se nastavlja sve dok se sredstva predfinansiranja u potpunosti ne poravnaju. Iznosi predfinansiranja koji nisu isplaćeni do 31. decembra 2027. godine odmah dospevaju na plaćanje. Komisija ima pravo da "prebije" takve iznose sa bilo kojim potraživanjem koje Korisnik ima prema Uniji.

4. Na zahtev Korisnika u njegovom zahtevu za oslobađanje sredstava, dodatni iznosi mogu biti umanjjeni od svake rate kako bi se predfinansiranje izmirilo ranije.

5. Svako neizmireno predfinansiranje se vraća ili u potpunosti nadoknađuje nakon raskida ovog sporazuma.

6. Sporazum o zajmu naveden u članu 2.(9) ovog sporazuma utvrđuje posebna pravila u vezi sa plaćanjem i obračunom predfinansiranja podrške u vidu zajma.

Član 14

Pravila o oslobađanju sredstava

1. Isplate bespovratne finansijske podrške i zajma Korisniku prema ovom članu će se vršiti u skladu sa budžetskim izdvajanjima i u

zavisnosti od raspoloživih sredstava. Plaćanje se vrši u ratama. Rata može biti isplaćena u okviru jedne ili više tranši.

2. Sa izuzetkom predfinansiranja, Korisnik će dva puta godišnje podnositi uredno obrazložen zahtev za oslobađanje sredstava koristeći obrazac naveden u Aneksu A ovog sporazuma.

3. Svakim zahtevom za oslobađanje sredstava treba izvestiti i o uslovima plaćanja koji se odnose na kvantitativne i kvalitativne korake navedene u Reformskoj agendi za koje je planirano da budu sprovedeni do kraja prethodnog šestomesečnog perioda prema okvirnom rasporedu koji je uključen u Reformsku agendu. Ovi šestomesečni periodi završavaju se 30. juna i 31. decembra svake godine, počevši od 31. decembra 2024. godine, sa izuzetkom poslednjeg skupa uslova u pogledu plaćanja čije sprovođenje je planirano do 31. avgusta 2027. godine, a za koje će Korisnik dostaviti zahtev za oslobađanje sredstava najkasnije do 30. septembra 2027. godine.

4. Uz svaki zahtev za oslobađanje sredstava koji se podnosi Komisiji, Korisnik dostavlja tražene dokaze kojima se dokumentuje zadovoljavajuće ispunjenje kvalitativnih i kvantitativnih koraka navedenih u relevantnom Aneksu Odluke o sprovođenju Komisije.

5. Nepodnošenje izveštaja u roku od 15 dana po isteku šestomesečnog perioda iz stava 3. ovog člana o sprovođenju kvantitativnih i kvalitativnih koraka prema okvirnom rasporedu uključenom u Reformsku agendu dovodi do automatskog početka primenljivog grejs perioda. Komisija će osloboditi odgovarajuća sredstva iz podrške, ako je to opravdano, nakon oslobađanja sredstava iz podrške u skladu sa narednim šestomesečnim periodima.

6. Komisija će u roku od 90 kalendarskih dana nakon prijema zahteva Korisnika za oslobađanje sredstava izvršiti procenu u skladu sa članom 21(2) Uredbe (EU) 2024/1449 na osnovu informacija koje je dostavio Korisnik u skladu sa stavom 4. ovog člana. Zadovoljavajućim ispunjenjem kvalitativnih i kvantitativnih koraka pretpostavlja se da mere koje se odnose na korake za koje je Korisnik postigao zadovoljavajuće ispunjenje nisu poništene od strane Korisnika. Komisiji mogu pomagati eksperti.

7. U okviru procene, Komisija će pratiti blagovremeno sprovođenje svake preporuke izdate nakon revizije iz člana 12. stav 8. ovog sporazuma od strane Korisnika. Pored toga, Komisija može zatražiti dodatne informacije i/ili izvršiti provere i kontrole na licu mesta kako bi potvrdila završetak kvalitativnih i kvantitativnih koraka, uključujući i to da kvalitativni i kvantitativni koraci koji su prethodno bili ispunjeni nisu poništeni. Period od 90 kalendarskih dana naveden u stavu 6. za procenu zahteva za oslobađanje sredstava biće prekinut kada Komisija zatraži dodatne informacije ili izvršava provere i kontrole na licu mesta.

8. U zavisnosti od pozitivne ocene o tome da Korisnik ispunjava uslove u pogledu plaćanja, preduslove i opšte uslove, kako je navedeno u članu 6. ovog sporazuma, Komisija će doneti odluku kojom se odobrava oslobađanje sredstava u iznosu koji odgovara tim uslovima. Odluke o oslobađanju sredstava iz podrške u vidu zajma biće usvojene najkasnije do 31. decembra 2027. godine.

9. Odluka Komisije kojom se odobrava ovo oslobađanje sredstava predstavlja uslov da bi iznos finansijskih sredstava bio stavljen na raspolaganje kao podrška Unije.

a) Bespovratna podrška će biti isplaćena *EWBJF*-u, u skladu sa članom 19. ovog sporazuma.

b) Podrška u vidu zajma će biti isplaćena u budžet Korisnika, uključujući iznos zajma koji će biti dostupan preko *WBIF*-a, u skladu sa članom 20. ovog sporazuma.

10. Uz svaki zahtev za oslobađanje sredstava u skladu sa ovim sporazumom, osim uz zahtev za predfinansiranje, Korisnik dostavlja i sledeću dokumentaciju:

- Potpisani zahtev za oslobađanje sredstava na obrascu navedenom u Aneksu A ovog sporazuma, uključujući izjavu o tome da mere koje su sprovedene radi ispunjavanja koraka u vezi sa reformom koje je Komisija prethodno uspešno ocenila i koje su bile ispunjene u prethodnim odlukama o oslobađanju sredstava, nisu poništene.

- List za svaki ispunjen korak u odgovarajućem zahtevu za oslobađanje sredstava kojim se pokazuje da je korak ispunjen, uz zvanične dokaze u tom pogledu.

- Potpisanu Izjavu o upravljanju koristeći obrazac naveden u Aneksu B ovog sporazuma kojom se potvrđuje da: (i) su informacije dostavljene uz zahtev za oslobađanje sredstava potpune, tačne i pouzdane; (ii) sistemi upravljanja i kontrole pružaju neophodnu garanciju o tome da je obezbeđeno finansiranje korišćeno u skladu sa važećim pravilima, posebno u vezi sa sprečavanjem, otkrivanjem i otklanjanjem prevara, korupcije, sukoba interesa i nepravilnosti; i (iii) su ustanovljeni odgovarajući aranžmani kako bi se izbeglo dvostruko finansiranje iz Instrumenta i drugih programa i instrumenata Unije, kao i od strane drugih donatora.

- Rezime o revizijama koji izdaju relevantni organi, uključujući identifikovane slabosti i eventualne preduzete korektivne mere.

- Za korake u vezi sa zahtevom za oslobađanje sredstava, rezime rezultata iz provera kojima se osigurava da je svaka mera za sprovođenje reformi i investicionih projekata u okviru Instrumenta pravilno sprovedena.

11. Korisnik obezbeđuje adekvatnu dokumentaciju kako bi obrazložio zahteva za oslobađanje sredstava za svaki pojedinačni korak i prema izvorima provere navedenim u Aneksu I Reformske agende. Ovo, u najmanju ruku, podrazumeva:

- rezime kojim se propisno obrazlaže kako su kvantitativni ili kvalitativni koraci (uključujući sve konstitutivne elemente) na zadovoljavajući način ispunjeni;

- za korake koji zahtevaju stupanje na snagu zakonodavnog akta: kopiju objave odgovarajućeg zakonodavnog akta u Službenom listu Korisnika;

- za korake koji zahtevaju usvajanje strategije/akcionog plana/mape puta/bilo kog drugog javnog akta koji se ne smatra pravnim aktom: kopiju usvojenog akta i link ka veb sajtu na kome se može pristupiti strategiji;

-
- za korake koji zahtevaju izdavanje izveštaja koji se ne objavljuje: kopiju internog ili eksternog izveštaja;
 - za korake koji zahtevaju da određeni sistem postane operativan: potvrde o završetku aktivnosti potpisane od strane izvođača i nadležnog organa u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom kojima se dokazuje da je sistem uspostavljen i operativan;
 - bilo koji drugi relevantni dokument koji se smatra relevantnim za obrazloženje zadovoljavajućeg ispunjenja kvantitativnog ili kvalitativnog koraka u skladu sa odredbama iz Reformske agende.

Komisija može zahtevati dodatne dokaze kada smatra da je to neophodno.

12. Prema potrebi, Korisnik će u zahtevu za oslobađanje sredstava navesti da li su za pojedine kvalitativne i kvantitativne korake odobreni podrška i finansiranje, uključujući odgovarajući iznos, iz drugih programa i instrumenata Unije ili drugih donatorskih programa, i izložiti podatke o postojećim aranžmanima kako bi se izbeglo dvostruko finansiranje.

Član 15

Raspodela plaćanja

1. U skladu sa pravilima utvrđenim u članu 14, Korisnik je, prilikom slanja zahteva za oslobađanje sredstava Komisiji u okviru ovog sporazuma i zahteva za isplatu u skladu sa Sporazumom o zajmu, u obavezi da se pridržava sledeće raspodele u odnosu na maksimalne utvrđene finansijske doprinose iz člana 2(3) ovog sporazuma:

- a. 28,7% iz bespovratne podrške i 24,8% iz podrške u vidu zajma, ukupno 53,5%, biće dostupno kroz Investicioni okvir za zapadni Balkan (WBIF), i
- b. 46,5% od podrške u vidu zajma biće usmereno direktno u budžet Korisnika.

2. Komisija nije u obavezi da se pridržava raspodele plaćanja koja je navedena u stavu 1. ovog člana i može u bilo kom trenutku, uz pismeno obaveštenje koje dostavlja Korisniku pre sledećeg planiranog zahteva za oslobađanje sredstava, da primeni drugačiju raspodelu plaćanja.

Član 16

Isplata podrške u vidu zajma

1. Ne dovodeći u pitanje čl. 13, 14. i 15. ovog sporazuma, isplata podrške u vidu zajma biće realizovana u skladu sa pravilima navedenim u Sporazumu o zajmu.

Član 17

Pravila o zadržavanju, umanjenju i preraspodeli sredstava pre oslobađanja sredstava

1. Kada, nakon dostavljanja zahteva za oslobađanje sredstava i u skladu sa pravilima iz člana 14. ovog sporazuma, Komisija donese negativnu ocenu u pogledu potpunog ili delimičnog ispunjenja bilo kog uslova prema okvirnom rasporedu, oslobađanje sredstava koja odgovaraju tim uslovima biće u potpunosti ili delimično zadržano. Zadržana sredstva biće oslobođena tek kada Korisnik bude propisno obrazložio, kao deo naknadnog zahteva za oslobađanje sredstava, da je preduzeo neophodne mere kako bi obezbedio zadovoljavajuće ispunjenje odgovarajućih uslova.

2. Ukoliko su uslovi u pogledu plaćanja ispunjeni, isplata odgovarajućih zadržanih sredstava mogla bi biti izvršena tokom narednog perioda za oslobađanje sredstava i do 24 meseca za uslove u pogledu plaćanja koje treba ispuniti u prvoj godini i 12 meseci za uslove u pogledu plaćanja koje treba ispuniti u narednim godinama, kako je navedeno u vremenskom rasporedu utvrđenom u Reformskoj agendi.

3. Ako Komisija zaključi da Korisnik u roku od 12 meseci od početne negativne ocene iz stava 2. ovog člana nije preduzeo potrebne mere, Komisija će umanjiti iznos bespovratne finansijske podrške i zajma srazmerno delu koji odgovara relevantnim uslovima u pogledu plaćanja. Tokom prve godine sprovođenja primenjuje se rok od 24 meseca, koji počinje da teče od početne negativne ocene iz stava 2. ovog člana.

4. Kada je kvalitativni i kvantitativni korak koji je ocenjen kao uspešno ispunjen u okviru prethodne rate poništen ili je kasnije utvrđeno da nije sproveden, Komisija može umanjiti iznos naknadnog plaćanja za odgovarajući iznos, u skladu sa članom 21(2) i (5) Uredbe (EU) 2024/1449. stav 5. ovog člana primenjuje se u skladu s tim.

5. Komisija može pozvati Korisnika da u roku od dva meseca iznese svoja zapažanja u slučajevima kada je Komisija odlučila da umani iznos isplate sredstava u skladu sa st. 3. ili 4. ovog člana.

6. Ne dovodeći u pitanje st. 2. i 3. ovog člana i odredbe iz Sporazuma o zajmu, svaki iznos koji odgovara uslovima plaćanja koji nisu ispunjeni do 31. decembra 2028. godine neće dospeti na naplatu Korisniku.

Komisija može odlučiti da svaki iznos umanjen u skladu sa stavom 3. ovog člana preraspodeli ostalim korisnicima Instrumenta.

Član 18

Pravila o umanjenju, povraćaju i izvršenju nakon oslobađanja sredstava

1. Komisija može umanjiti iznos finansijske podrške koja je na raspolaganju u okviru Instrumenta i izvršiti povraćaj sredstva od Korisnika, uključujući "prebijanje", u bilo kom iznosu koji je potrošen za ostvarenje ciljeva Instrumenta, tako što će zahtevati prevremenu otplatu zajma u skladu sa Sporazumom o zajmu i zahtevanjem od Korisnika da Komisiji isplati iznos koji je ekvivalentan iznosu bespovratne finansijske podrške koju je Komisija prethodno namenila *EWBJF*-u:

a. ako su sredstva neosnovano isplaćena;

b. u identifikovanim slučajevima ili slučajevima ozbiljne sumnje na nepravilnosti, prevare, korupciju i sukob interesa koji utiču na finansijske interese Unije, a koje Korisnik nije ispravio, u skladu sa članom 23(3) Uredbe (EU) 2024/1449;

v. u slučaju ozbiljnog kršenja bilo koje obaveze koja proizlazi iz ovog sporazuma ili Sporazuma o zajmu, uključujući i izveštaje revizorskih organa Korisnika ili informacija dobijenih od *OLAF*-a ili iz izveštaja Evropskog revizorskog suda kao osnov;

g. u slučaju ukidanja kvalitativnih i/ili kvantitativnih koraka u okviru Reformske agende ili u slučajevima kada se nakon izvršene isplate utvrdi da koraci nisu ispunjeni na zadovoljavajući način.

2. Ukidanje kvalitativnih i/ili kvantitativnih koraka u okviru reformi osmišljenih radi otklanjanja nedostataka u sistemu Korisnika kako bi se efikasno sprečile, otkrile i ispravile nepravilnosti, prevare, korupcija, uključujući korupciju na visokom nivou, i sukobi interesa u skladu sa članom 13(1) Uredbe (EU) 2024/1449, uključujući one koje je Komisija ocenila kao komplementarne za taj sistem u skladu sa pregovaračkim poglavljima iz drugog podstava člana 24(1) pomenute Uredbe, može dovesti do ozbiljnog kršenja obaveza u smislu tačke (v) iz stava 2.

3. Prilikom odlučivanja o iznosu koji podleže umanjenju ili iznosu koji treba prevremeno otplatiti, Komisija će poštovati načelo proporcionalnosti i uzeće u obzir nivo nepravilnosti, prevare, korupcije ili sukoba interesa koji utiču na finansijske interese Unije ili nivo kršenja obaveze. Pre sprovođenja umanjenja ili dostavljanja zahteva za prevremenu otplatu, Korisnik će biti pozvan da iznese svoja zapažanja u roku od dva meseca.

4. Sud pravde Evropske unije ima isključivu nadležnost da preispituje zakonitost odluke Komisije iz stava 1. i da suspenduje njeno izvršenje. Za pritužbe da se izvršenje sprovodi na nepravilan način nadležni su sudovi u zemlji Korisnika. U tom kontekstu, sudovi u zemlji Korisnika će upućivati pitanja o tumačenju ovog sporazuma i prava EU Sudu pravde radi donošenja odluka.

5. Institucije i tela Evropske unije uključeni u sprovođenje Instrumenta ili u kontrole pomenutog programa, imaju pravo da direktno komuniciraju, uključujući i putem sistema elektronske razmene informacija, sa svakim fizičkim licem sa prebivalištem u zemlji Korisnika ili svakim pravnim licem sa sedištem u zemlji Korisnika koji primaju finansijska sredstva povezana sa Instrumentom, kao i sa svakom trećom stranom uključenom u sprovođenje Instrumenta koja ima prebivalište ili je osnovana u zemlji Korisnika. Takva lica, subjekti i strane mogu direktno institucijama i telima Evropske unije dostavljati sve relevantne informacije i dokumentaciju koju su u obavezi da dostave na osnovu ugovora ili sporazuma zaključenih radi sprovođenja Instrumenta.

Član 19

Bespovratna podrška kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan

1. Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe utvrđene ovim sporazumom, sredstva Instrumenta u obliku bespovratne podrške usmerene kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan (*WBIF*) podležu odredbama utvrđenim u ovom članu.

2. Shodno pozitivnoj oceni zahteva za oslobađanje sredstava po osnovu člana 14. i nakon pozitivnog mišljenja *WBIF*-a iz člana 35. stav 8. Uredbe (EU) 2021/947 o odgovarajućim predlozima investicionih projekata, Komisija dodeljuje oslobođena sredstva odabranim investicionim projektima, sklapanjem aranžmana o doprinosu sa upravicima fondova. Komisija će potpisati takav aranžman o doprinosu nakon što dobije dokaz da su *EWBJF* i dati korisnik potpisali ekvivalentan aranžman o doprinosu. Komisija prenosi ta sredstva *EWBJF*-u u tranšama nakon podnošenja zahteva za plaćanje od strane upravnika fondova.

3. Iznosi koji preostanu u *EWBJF*-u na kraju sprovođenja poslednjeg investicionog projekta podržanog u okviru Instrumenta prenose se Komisiji u skladu sa pravilima *EWBJF*-a.

Član 20

Podrška u vidu zajma kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan

1. Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe utvrđene ovim sporazumom, sredstva Instrumenta u obliku podrške u zajma usmerene kroz *WBIF* podležu odredbama utvrđenim u ovom članu.

2. Pre svake isplate podrške u vidu zajma u budžet Korisnika, koja će naknadno biti usmerena preko *WBIF*-a, Korisnik će sklopiti aranžmane o doprinosima sa upravicima fondova na ime odgovarajućih iznosa oslobođenih u skladu sa članom 14. stav 9. tačka b) ovog sporazuma, koji će biti raspodeljeni kao sufinansiranje investicija koje je Operativni odbor *WBIF*-a pozitivno ocenio, kako je navedeno u članu 19. stav 2.

3. Korisnik se obavezuje da bez odlaganja dostavi Komisiji kopije odgovarajućih aranžmana o doprinosima, kao i sve njihove izmene. Po prijemu tih obaveštenja, Komisija isplaćuje iznose odgovarajućeg zajma direktno u budžete Korisnika. Korisnici se obavezuju da prenesu *EWBJF*-u data sredstva u tranšama po podnetim zahtevima za plaćanje od strane upravnika fondova, te da bez odlaganja pruže Komisiji dokaz o svakom plaćanju po osnovu svakog sporazuma sa upravicima fondova.

4. Svaki iznos povraćaja ostvarenog od strane *EWBJF*-a ostaje na raspolaganju Korisniku u skladu sa pravilima *EWBJF*-a.

5. Iznosi koji ostanu neupotrebljeni na kraju sprovođenja poslednjeg investicionog projekta podržanog u okviru Instrumenta prenose se Korisniku u skladu sa pravilima *EWBJF*-a.

6. U slučaju otkazivanja odabranog investicionog projekta ili ukoliko Korisnik ne dostavi *EWBJF*-u dokaz o plaćanju iz stava 3. ovog člana, Komisija zadržava pravo da zahteva pre vremenu otplatu odgovarajućeg iznosa zajma u skladu sa sporazumom o zajmu.

Naslov VI TRANSPARENTNOST, ZAŠTITA PODATAKA I VIDLJIVOST

Član 21

Prikupljanje podataka i transparentnost

1. Korisnik se obavezuje na transparentnost i odgovornost u sprovođenju Instrumenta.
2. Korisnik se obavezuje da osigura prikupljanje i pristup Komisiji koju predstavljaju njeni zastupnici ili ovlašćeni stručnjaci, odgovarajuće podatke o privatnim i pravnim licima koja primaju sredstva u skladu sa stavom 3. ovog člana, uključujući informacije o stvarnom vlasništvu u smislu člana 3. stav 6. Direktive (EU) 2015/849.
3. Korisnik je dužan da objavljuje ažurirane podatke o krajnjim primaocima finansijskih sredstava koja premašuju iznos od 50.000 EUR kumulativno u protivvrednosti u periodu od četiri godine, za sprovođenje reformi i investicija navedenih u Instrumentu.
4. Korisnik je dužan da ažurira podatke iz stava 3. najmanje jednom godišnje.
5. Za krajnje primaoce iz stava 3. ovog člana objavljuju se sledeće informacije u mašinski čitljivom formatu na veb stranici, prema redosledu ukupnih primljenih sredstava:
 - U slučaju pravnog lica, puni naziv pravnog lica primaoca i identifikacioni broj za PDV ili poreski identifikacioni broj, ako je dostupan, ili druga jedinstvena identifikaciona oznaka ustanovljena po osnovu pravnih propisa koji se primenjuju na to pravno lice.
 - U slučaju fizičkog lica, ime i prezime(na) primaoca.
 - Iznos primljen od strane primaoca i reforme i investicije u okviru Reformske agende čijem sprovođenju taj iznos doprinosi.
6. Informacije iz stava 3. ovog člana ne smeju se objavljivati kada rizici od obelodanjivanja prete da ugroze prava i slobode odgovarajućih krajnjih primalaca ili da nanesu veću štetu njihovim poslovnim interesima. Međutim, te informacije moraju se staviti na raspolaganje Komisiji i odgovarajućem revizorskom telu.
7. Korisnik se obavezuje da elektronskim putem dostavi Komisiji, najmanje jednom godišnje, podatke o krajnjim primaocima iz stava 3, koristeći format XML u skladu sa obrascem dostavljenim od strane Komisije.
8. Korisnik se obavezuje da dostavi Komisiji sve neophodne informacije i podatke potrebne za uspostavljanje Tabele rezultata instrumenta i njeno ažuriranje dva puta godišnje, kako je predviđeno u članu 26. Uredbe (EU) 2024/1449. Te informacije treba da obuhvate pravovremene i tačne izveštaje o napretku u sprovođenju Reformske agende. Korisnik se obavezuje da u potpunosti sarađuje sa Komisijom kako bi obezbedio da Tabela rezultata stupi na snagu 1. januara 2025. godine, te da od tog datuma bude dostupna javnosti onlajn.
9. Korisnik je saglasan da Reformska agenda i zahtev za oslobađanje sredstava budu dostupni javnosti najkasnije sa prvim podnošenjem zahteva za oslobađanje sredstava.

Član 22

Zaštita podataka

1. Korisnik je dužan da obezbedi odgovarajuću zaštitu podataka o ličnosti istovetnu onoj koja se zahteva po osnovu Uredbe (EU) 2018/1725 i Uredbe (EU) 2016/679. Podaci o ličnosti podrazumevaju sve informacije koje se odnose na fizičko lice koje je identifikovano ili se može identifikovati. Svaka operacija koja uključuje obradu podataka o ličnosti, kao što je prikupljanje, evidentiranje, organizacija, skladištenje, prilagođavanje ili promena, preuzimanje, konsultacije, korišćenje, obelodanjivanje, brisanje ili uništavanje, vrši se na osnovu pravila i postupaka Korisnika i ima se obaviti samo u meri u kojoj je to neophodno radi sprovođenja Instrumenta.
2. Korisnik se naročito obavezuje da preduzme odgovarajuće tehničke i organizacione mere bezbednosti kako bi se zaštitio od rizika svojstvenih svakoj takvoj operaciji i prirodi informacija o datim fizičkim licima, kako bi:
 - sprečio da bilo koje neovlašćeno lice dobije pristup računarskom sistemu na kome se obavljaju te operacije, a posebno neovlašćeno čitanje, kopiranje, prepravka ili uklanjanje medija za čuvanje, neovlašćeni unos podataka kao i neovlašćeno otkrivanje, prepravka ili brisanje uskladištenih podataka;
 - obezbedio da ovlašćeni korisnici bilo kog IT sistema koji obavljaju te operacije mogu da pristupe samo informacijama koje odgovaraju njihovom pravu pristupa;
 - projektovao svoju organizacionu strukturu na način koji odgovara gore navedenim zahtevima.

Član 23

Vidljivost

1. Korisnik se obavezuje da preduzme sve neophodne mere kako bi aktivno potvrdio poreklo i obezbedio vidljivost finansijskih sredstava Unije, uključujući, kad je potrebno, prikazivanje amblema Unije i odgovarajuće izjave o finansiranju koja glasi: "finansirano od strane Evropske unije" ili "sufinansirano od strane Evropske unije", naročito kada se promovišu akcije i rezultati akcija, pružanjem konkretnih, delotvornih i srazmernih ciljanih informacija različitoj publici, uključujući medije i javnost.
2. Te mere vidljivosti, komunikacije, publiciteta i informisanja dostavljaju se u pristupačnom formatu i potrebno je da budu u skladu sa smernicama EU za spoljne akcije "Komuniciranje i jačanje vidljivosti EU", utvrđenim i objavljenim od strane Komisije, a koje su na snazi u trenutku sprovođenja tih mera.
3. Korisnik je dužan da dostavi potpuno razvijen plan komunikacije i vidljivosti najkasnije sa prvim zahtevom za oslobađanje sredstava, radi dobijanja saglasnosti Komisije. Korisnik je dužan da obezbedi da su dovoljna sredstva opredeljena za plan komunikacije i vidljivosti i da je on valjano sproveden. Korisnik je dužan da u svoj plan komunikacije i vidljivosti uključi sledeće informacije: ciljevi; ciljna publika (uključujući lokalnu publiku); aktivnosti/kanale za komunikaciju; planirani budžet; odabrane ključne projekte; aranžmane za koordinaciju sa Komisijom; i praćenje i vrednovanje.

Član 24

Čuvanje dokumenata

1. U skladu sa članom 11. ovog sporazuma, Korisnik se obavezuje da dole navedeno čuva u periodu od pet godina od datuma završetka akcije:
 - a. sva dokumenta od značaja za postupke nabavke i dodele bespovratnih sredstava, ugovore, anekse, odgovarajuću prepisku i sva relevantna dokumenta koja se odnose na plaćanja i povraćaje za investicione projekte koji se finansiraju kroz *EWBJF*;
 - b. sva dokumenta od značaja za sprovođenje podrške u vidu zajmova, bilo da su usmereni direktno u budžete Korisnika ili preko *WBIF*-a;
2. Period iz stava 1. prekida se u slučaju sudskih postupaka, uključujući istrage od strane Evropske kancelarija za borbu protiv prevara, ili istraga i gonjenja od strane Evropskog javnog tužilaštva i revizija od strane Evropskog revizorskog suda ili na valjano opravdani zahtev Komisije.

Naslov VII

PRAĆENJE, IZVEŠTAVANJE I EVALUACIJA

Član 25

Opšti zahtevi u pogledu izveštavanja za korisnike

1. Komisija i Korisnik obavezuju se da osnuju Odbor za praćenje Instrumenta za reformu i rast najkasnije šest meseci nakon stupanje na snagu ovog sporazuma.
2. Odbor za praćenje Instrumenta za reformu i rast obavezuje se da proceni stepen i kvalitet sprovođenja svih reformi i investicija ka ispunjenju ciljeva predviđenih Reformskom agendom i Uredbom (EU) 2024/1449.

U tu svrhu, Korisnik je dužan da uspostavi redovno i sistemsko praćenje, kako na političkom tako i na stručnom nivou, i mehanizme izveštavanja kako bi obavestavao o napretku ka postizanju planiranih rezultata, osiguravajući time da izveštavanje Komisije bude pouzdano i sveobuhvatno.

Mehanizmi praćenja i izveštavanja uključuju sve dole navedene elemente:

- i. institucionalno uspostavljanje (uključujući potrebne mehanizme koordinacije i lanac odobrenja učesnika koji će obezbediti preciznost izveštavanja);
- ii. informacije koje se koriste i pružaju i međunarodni plan dostupnosti tih informacija;
- iii. postupke kontrole kvaliteta, kojima se uređuje prikupljanje i analiza odgovarajućih podataka (uključujući, kada je potrebno, mehanizme za obezbeđivanje kvaliteta prikupljanja podataka od partnera na nižim nivoima - uključujući disagregaciju podataka (na primer, po polu, godištu, ruralnoj/urbanoj sredini, itd.); i
- iv. obezbeđivanje procene trećeg lica, po potrebi. Ako postoje ozbiljni nedostaci koje utiču na kvalitet upotrebljenih informacija, Korisnik je dužan da precizira posledice i mere za ublažavanje koje su predviđene shodno tome.

Praćenjem i izveštavanjem potrebno je razmotriti u kojoj meri odgovarajuće reforme i investicije uzimaju u obzir načelo da se "niko ne izostavi" i doprinose rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena.

Pored toga, Korisnik se obavezuje da osigura da takav sistem bude nezavisan, te da može da pruži delotvornu odgovornost i transparentnost u sprovođenju sredstava iz budžeta Unije.

3. Odbor za praćenje čine predstavnici Komisije, Koordinator i drugi nadležni organi i tela Korisnika i, po potrebi, bilateralni donatori, međunarodne organizacije, međunarodne finansijske institucije i druge zainteresovane strane, kao što su organizacije civilnog društva i privatnog sektora.

-
4. Predstavnik Komisije i Koordinator kopredsedavaju sastancima Odbora za praćenje Instrumenta za reformu i rast.
 5. Odbor za praćenje sastaje se najmanje jednom godišnje. *Ad hoc* sastanci mogu da se takođe sazovu na inicijativu Odbora ili Korisnika, naročito radi raspravljanja o konkretnim temama.
 6. Kako bi obezbedili efikasnu koordinaciju tokom sprovođenja Instrumenta, predstavnici Komisije, službe Koordinatora i drugih institucija Korisnika, dužni su da održavaju redovne sastanke na tehničkom nivou kako bi raspravljali o investicijama i reformama u Reformskoj agendi koje mogu dovesti do konkretnih izazova u sprovođenju i/ili bilo kojim većim rizicima po vremenski raspored za završetak bilo kog koraka, pre svega, kada mogu imati posledice na vremenski raspored povezanih zahteva za oslobađanje sredstava.
 7. Potrebno je da se podaci dobijeni praćenjem, koje Korisnik prikuplja i obrađuje,
 - a. unesu u polugodišnji izveštaj o ispunjenosti uslova za plaćanje po osnovu Reformske agende tog Korisnika, koji prate sve zahteve za oslobađanje sredstva. Svaki izveštaj treba da pruži tačan opis sprovođenja osnovnih reformi merenih odgovarajućim indikatorima (i povezane početne vrednosti i kvalitativne i kvalitativne korake).
 - b. unesu u godišnji izveštaj o ukupnom napretku Reformske agende u smislu postizanja opštih i posebnih ciljeva Instrumenta, u skladu i sa indikatorima obuhvaćenim Reformskom agendom, koristeći obrazac koji dostavlja Komisija. To će doprineti godišnjem praćenju Instrumenta od strane Komisije, u skladu sa članom 25. Uredbe (EU) 2024/1449. Konačni godišnji izveštaj pokriće celokupan period sprovođenja Reformske agende. Godišnji izveštaj dostavlja se zajedno sa Ekonomskim i reformskim programom Korisnika, ako je moguće, najkasnije do 1. marta svake godine. Godišnji izveštaj takođe mora da ispuni zahteve u pogledu izveštavanja koji su utvrđeni u članu 28. Uredbe (EU) 2024/1449.
 8. Kako bi omogućio Komisiji da prati Instrument, Korisnik se obavezuje da napravi potrebne aranžmane kako bi Komisiji obezbedio potpuni pristup osnovnim podacima prikupljenim praćenjem.
 9. Komisija može izvršiti dodatne procene kako preko svog zaposlenog osoblja tako i preko nezavisnih konsultanata angažovanih direktno od strane Komisije za nezavisne provere praćenja.

Član 26

Jezik

1. Svi izveštaj, navodi, izjave i finansijski izveštaji koji se odnose na pripremu ili sprovođenje pomoći po osnovu Instrumenta dostavljaju se Komisiji na engleskom jeziku.

Član 27

Informacije u kontekstu *ex post* vrednovanja Instrumenta za reformu i rast od strane Komisije

1. Korisnik je dužan da olakša obezbedi Komisiji pristup zainteresovanim stranama i svim relevantnim informacijama, uključujući osnovne podatke prikupljene praćenjem, vrednovanjem i/ili druge studije koje Korisnik može da sprovede u okviru Instrumenta, a koje su neophodne da bi Komisija obavila *ex-post* procenu iz člana 27. (EU) 2024/1449 nakon decembra 2027. godine a do decembra 2031. godine.

Naslov VIII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28

Stupanje na snagu Informacije u kontekstu *ex post* vrednovanja Instrumenta za reformu i rast

1. Nakon potpisivanja Strana, ovaj sporazum stupa na snagu na dan kada Korisnik u pisanom obliku obavesti Komisiju o završetku svih internih procedura neophodnih za stupanje na snagu ovog sporazuma.
2. Sporazum ostaje na snazi do završetka sprovođenja svih mera koje se finansiraju u okviru Instrumenta, svih radnji neophodnih za zaštitu finansijskih interesa Unije i svih finansijskih obaveza koje proističu iz sprovođenja ovog sporazuma između Strana.

Član 29

Izmene

1. Sve izmene ovog sporazuma između Strana vrše se u pisanom obliku i mogu biti u obliku razmene pisama. Svaka takva izmena čini deo ovog sporazuma.
2. Sve izmene ovog sporazuma između Strana stupaju na snagu na dan kada Korisnik u pisanom obliku obavesti Komisiju o završetku svih internih procedura neophodnih za stupanje na snagu pomenutih izmena.
3. Ne dovodeći u pitanje st. 1. i 2. ovog člana, Komisija može jednostrano da izmeni bilo koji Aneks. Komisija o svakoj takvoj izmeni obaveštava Korisnika.

Član 30

Suspenzija sporazuma

1. Sporazum je moguće suspendovati u sledećim slučajevima:

- Komisija može suspendovati sprovođenje ovog sporazuma ako EU ili Korisnik odluče da suspenduju ili prekinu proces pristupanja EU;

- Komisija može suspendovati sprovođenje ovog sporazuma ako Korisnik prekrši preduslov iz člana 5(1) Uredbe (EU) 2024/1449 ili obavezu iz ovog sporazuma i/ili iz Sporazuma o zajmu;

- Komisija može suspendovati sprovođenje ovog sporazuma ako Korisnik prekrši obavezu koja se odnosi na poštovanje ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava, ili u ozbiljnim slučajevima korupcije;

- Ovaj sporazum može biti suspendovan u slučaju više sile. "Viša sila" znači svaka nepredvidiva i vanredna situacija ili događaj van kontrole Strana koji ih sprečava da ispune bilo koju od svojih obaveza, a ne može se pripisati grešci ili nemaru sa njihove strane (ili njihovih ugovarača, agenata ili zaposlenih) i nepremostiv je uprkos dužnoj pažnji. Nedostaci opreme ili materijala ili kašnjenja u njihovoj raspoloživosti, radni sporovi, štrajkovi ili finansijske teškoće ne mogu se smatrati višom silom. Nijedna od Strana nije odgovorna za kršenje svojih obaveza ukoliko ih viša sila sprečava da ih ispune, o čemu će druga Strana biti propisno obavestena. Strana koja je suočena sa višom silom dužna je da bez odlaganja o tome obavesti drugu Stranu, navodeći prirodu, verovatno trajanje i predvidive posledice problema, kao i da preduzme sve mere za svođenje moguće štete na minimum. Nijedna od Strana nije odgovorna za kršenje svojih obaveza iz ovog sporazuma ukoliko ih viša sila sprečava da ih ispune, pod uslovom da Strana preduzima mere za svođenje moguće štete na minimum.

2. Komisija može da suspenduje ovaj sporazum bez prethodnog obaveštenja.

3. Komisija može preduzeti bilo koju odgovarajuću meru predostrožnosti pre nego što dođe do suspenzije.

4. Nakon obaveštenja o suspenziji, biće navedene posledice koje suspenzija izaziva u pogledu sprovođenja Instrumenta.

5. Strane će nastaviti sprovođenje ovog sporazuma kada se za to steknu uslovi, uz prethodno pisano odobrenje Komisije. Ovim se ne dovode u pitanje izmene ovog sporazuma koje mogu biti neophodne radi prilagođavanja novim uslovima u pogledu sprovođenja ili raskid ovog sporazuma u skladu sa članom 31.

Član 31

Raskid sporazuma

1. Ako pitanja koja su dovela do suspenzije ovog sporazuma ne budu rešena u roku od najviše 180 dana, bilo koja Strana može da raskine ovaj sporazum uz obaveštenje koje se dostavlja 30 dana unapred.

2. Ne dovodeći u pitanje stav 1, ako u bilo kom trenutku Komisija smatra da svrha ovog sporazuma više ne može biti delotvorno ili na odgovarajući način izvršena, ovaj sporazum može biti raskinut uz obaveštenje koje se dostavlja 30 dana unapred.

3. Ne dovodeći u pitanje član 28(2), posledice takvog raskida u kontekstu sprovođenja Instrumenta moguće je analizirati, prema potrebi, i utvrditi ih, u zavisnosti od svakog pojedinačnog slučaja.

Član 32

Komunikacija i razmena informacija

1. Komisija imenuje Generalni direktorat za susedstvo i pregovore o proširenju ili bilo koji budući generalni direktorat koji je njegov pravni sledbenik, kao sagovornika za praćenje sprovođenja Instrumenta i ovog sporazuma u ime Komisije.

2. Svaka komunikacija u vezi sa ovim sporazumom odvijace se u pisanom obliku i na engleskom jeziku. Svaka komunikacija mora biti potpisana i dostavljena kao originalni dokument ili skenirani originalni dokument.

3. Svaka komunikacija u vezi sa ovim sporazumom biće dostavljena na sledeće adrese:

Za Komisiju:

Evropska komisija

Generalni direktorat za susedstvo i pregovore o proširenju

Za direktora za Zapadni Balkan

Rue de la Loi 200 / Wetstraat 200, 1049 Brisel, Belgija

Elektronska pošta: NEAR-D@ec.europa.eu

Za Korisnika:

Ministarstvo za evropske integracije

Gđa Tanja Mišćević, Ministar za evropske integracije

Nemanjina 34, 11 000 Beograd

Email adresa: kabinet@eu.rs

Član 33

Merodavno pravo i nadležnost

1. Ovaj sporazum i sve vanugovorne obaveze koje proizilaze iz ili u vezi sa njim uređeni su i tumače se u skladu sa pravom Evropske unije, kao i uz, prema potrebi, odredbe iz zakona Velikog Vojvodstva Luksemburga.
2. Strane se obavezuju da će svaki spor koji može nastati u vezi sa zakonitošću, punovažnošću, tumačenjem ili izvršenjem ovog sporazuma biti u isključivoj nadležnosti Suda pravde Evropske unije u skladu sa članom 272. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (UFEU).
3. Presude Suda pravde Evropske unije u potpunosti su obavezujuće i izvršne za strane.
4. Komisija može izvršiti bilo koju presudu u vezi sa stavom 3. ovog člana pribavljenu od Suda pravde Evropske unije u sudovima Korisnika, u skladu sa postupcima za priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka iz relevantnog zakonodavstva Korisnika.
5. Korisnik se ovim neopozivo i bezuslovno odriče svakog imuniteta na koji ima ili može steći pravo, u odnosu na sebe ili svoju imovinu, od pravnih postupaka u vezi sa ovim sporazumom, uključujući, bez ograničenja, imunitet od tužbe, presude ili drugog naloga, od zaplene, hapšenja ili zabrane pre presude i izvršenja i primenjivanja nad njegovom imovinom, u meri u kojoj to zakonom nije zabranjeno.

Član 34

Pravila za pružanje dopunskih informacija

1. Komisija ima pravo da zatraži dopunske informacije od Korisnika pre narednog zahteva za oslobađanje sredstava. U slučaju da Korisnik ne ispoštuje ovaj rok, Komisija ima pravo da ne obrađuje zahteve za oslobađanje sredstava do dostavljanja informacija.

Član 35

Evropski parlament i Savet

1. U skladu sa članom 11(7) Uredbe (EU) 2024/1449, Korisnik je saglasan da Komisija prosledi Reformsku agendu Evropskom parlamentu i Savetu.
2. U skladu sa članom 9(2) i članom 17(4) Uredbe (EU) 2024/1449, Korisnik je saglasan da Komisija Evropskom parlamentu stavi na raspolaganje, na zahtev, kopiju ovog sporazuma i kopiju sporazuma o zajmu.

Član 36

Aneksi

Sledeći aneksi čine sastavni deo ovog sporazuma:

Aneks A: Model zahteva za oslobađanje sredstava

Aneks B: Model izjave o upravljanju

Aneks V: Izveštavanje o nepravilnostima

Aneks G: Dodatne definicije u cilju zaštite finansijskih interesa EU

(potpisi)

Ovaj sporazum je sačinjen u dva originalna primerka na engleskom jeziku.

Potpisano, u ime i za račun Korisnika, u *Beogradu*, dana _____

Gđa Tanja Mišćević, s.r.

Ministar za evropske integracije

Potpisano, u ime i za račun Evropske unije, u *Briselu*, dana _____

Gospodica Valentina Superti, s.r.

Direktor za Zapadni Balkan

Aneks A:

MODEL ZAHTEVA ZA OSLOBAĐANJE SREDSTAVA

Mesto, datum

Ambasador x
Delegacija/kancelarija EU u xxx
XXXXXXXXXXXX

Izjavljujem da su, za sprovođenje finansijske pomoći EU [*Korisnik Instrumenta za reformu i rast*] u okviru Instrumenta za period (kvartal/godina), na osnovu sopstvene ocene i svih informacija koje su mi na raspolaganju, kao i na osnovu priloženih dokaza, uslovi plaćanja navedeni u Reformskoj agendi [*Korisnik Instrumenta za reformu i rast*] za sledeće korake ispunjeni:

Reforma	Korak	Finansijska vrednost
1	1.1	EUR (X)
1	1.2	EUR (X)
		Ukupno

Na osnovu gore navedenog, zahtevam da iznos od (X) evra bude stavljen na raspolaganje, da iznos od (Y) evra bude isplaćen direktno u budžet [*Korisnik Instrumenta za reformu i rast*], a da iznos od (Z) evra bude stavljen na raspolaganje kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan (*WBIF*), od čega (A) evra u vidu zajma, a (B) evra u vidu bespovratne podrške^{10,11}

Ovim prilažem procenu svakog koraka, tražene dokaze kojima se pokazuje zadovoljavajuće ispunjenje kvalitativnih i kvantitativnih koraka navedenih u relevantnom Aneksu Odluke o sprovođenju¹² Komisije i druge informacije koje su neophodne u skladu sa članom 14. Sporazuma o Instrumentu.

Ovim takođe izjavljujem da mere u vezi sa reformama za koje je prethodno utvrđeno da su na zadovoljavajući način ispunjene u prethodnim odlukama Komisije nisu poništene od strane [*Korisnik Instrumenta za reformu i rast*].

(Mesto i datum objavljivanja)

Potpis Koordinatora

(Ime i prezime, titula ili funkcija)

¹⁰ U skladu sa pravilima utvrđenim u čl. 16. i 17, svaka rata će se zasnivati na indikativnim finansijskim doprinosima navedenim u članu 2. stav 2, i to: a) 28,7% iz sredstava u okviru bespovratne podrške, a 24,8% iz podrške u vidu zajma, ukupno 53,5% biće dostupno kroz Investicioni okvir za zapadni Balkan (*WBIF*), i b) 46,5% iz podrške u vidu zajma biće usmereno direktno u budžet.

¹¹ Uslov koji prethodi isplati zajma u budžet i, nakon toga, usmeravanju na *WBIF*, jeste podnošenje potpisanog aranžmana o doprinosu sa *WBIF*-om. Ovaj potpisani aranžman treba obezbediti pre obrade bilo kakvih isplata u okviru zajma.

¹² [poziv na CID broj, datum]

Aneksi:

1) Za korake u vezi sa zahtevom za oslobađanje sredstava, rezime **rezultata provera** kojim se obezbeđuje da je svaka mera za sprovođenje reformi i investicionih projekata u okviru Instrumenta pravilno sprovedena u skladu sa svim važećim pravilima, a posebno pravilima o sprečavanju, otkrivanju i otklanjanju nepravilnosti, prevare, korupcije i svih drugih nezakonitih radnji koje utiču na finansijske interese Unije, uključujući sukobe interesa, kao i istragu i gonjenje za krivična dela koja utiču na sredstva obezbeđena u okviru Instrumenta.

Sažetak o revizijama kog su dostavili relevantni organi, uključujući identifikovane slabosti i preduzete korektivne mere.

2) **Procena opštih uslova** (*sprovodi se jednom godišnje - u drugom kvartalu (Q2) svake godine. U slučaju većih izmena, procenu treba dostaviti uz svaki zahtev za oslobađanje sredstava*). Pogledajte **ANEKS**

Aneks 1: Makroekonomski izveštaj (npr. MMF i/ili *ECFIN*, programi ekonomskih reformi)

Aneks 2: Vladin izveštaj o napretku u oblasti upravljanja javnim finansijama (*UJF*), uključujući budžetsku transparentnost i nadzor

Aneks 3: Vladin izveštaj o sektorskom napretku, uključujući i institucionalni napredak (tj. sistem praćenja i vrednovanja)

3) **Izveštaj misije za eksterno praćenje (ako je dostupan)**

4) **Obrazac koji treba koristiti za svaki korak:**

Naziv koraka	
Polazni parametar	
Krajnji rok za sprovođenje koraka	[Mesec/godina]
Stvarni rezultati	[Navesti detaljnu analizu ispunjenosti koraka ili obrazloženje za neispunjenost koraka]
Dostavljeni dokazi	[Navesti konkretan izvor provere kojom se potvrđuju rezultati]
Jasan zaključak o ispunjenosti koraka	[u potpunosti ispunjen ili nije ispunjen/delimično ispunjen (relevantno samo na kraju grejs perioda)]

Smernice o delimično ispunjenim kvantitativnim koracima

Za kvantitativne korake (tj. objektivno merljive korake) delimična stopa ispunjenosti definisana kao nivo ostvarenja manji od 100% bi garantovala delimično oslobađanje sredstava na kraju relevantnog grejs perioda prema sledećim parametrima:

⇒ 0% isplate za nivo postignuća između 0% i 49%;

⇒ 50% isplate za nivo postignuća između 50% i 89%;

⇒ 100% isplate za nivo postignuća između 90% i 100% ili više.

Pod uslovom da ovaj korak nije ispunjen do predviđenog roka, nadležni organi će ponovo podneti korak relevantnim službama Komisije radi procene na kraju grejs perioda. Delimične isplate će biti izvršene tek nakon procene na kraju grejs perioda. Ukoliko je korak delimično ispunjen, tada se pri izračunavanju iznosa koji je dospeo za plaćanje primenjuju parametri iz prethodnog dela teksta. Ukoliko je korak ispunjen na nivou nižem od 50%, sredstva će biti zadržana u skladu sa važećim odredbama (član 21. Uredbe (EU) 2024/1449).

Za kvalitativne korake ili međukorake, delimično ispunjenje nije moguće.

Smernice o dokazima koje treba dostaviti

Dokazi koji prate zahtev za oslobađanje sredstava treba:

- da demonstriraju zadovoljavajuće ispunjenje koraka (ne treba dostavljati dokaze koji nisu neophodni);
- treba navesti kratka, ali jasna i jedinstvena imena datoteka, koja jasno upućuju na dotični korak i koja su numerisana tako da omogućavaju jedinstvenu referencu i pokazuju jasnu indikaciju sadržaja;
- treba da uključuju relevantne identifikatore, kao što su upućivanje na Službeni glasnik, datum objavljivanja i članove koji ukazuju na stupanje na snagu (isti format za upućivanje na pravne tekstove treba koristiti u svim slučajevima);
- treba da uključuju identifikaciju potpisnika (funkcija, ne imena) i organ koji predstavlja(ju), bilo koji identifikacioni niz brojeva i/ili znakova i broj protokola, ako je naveden (za dokumente koji nisu pravnog karaktera) i registarski broj (na primer katastarska dokumentacija, registar privrednih društava, registar brodova itd.) ukoliko se nalaze u bilo kojoj vrsti zvaničnog registra;
- treba da budu praćeni linkom ka veb sajtu na kome je dokaz objavljen (ili, u slučaju da je dokument postavljen na elektronsku platformu, treba navesti platformu i referentni broj kojim se omogućava pristup istoj);
- treba da budu izloženi na jasan i organizovan način koji sadrži jasne unakrsne reference na zahtev koji dokazom treba demonstrirati;
- treba da pruže razumnu garanciju da su konstitutivni elementi koraka ispunjeni - u tu svrhu, dostavljeni dokazi treba da budu primarni i direktni dokazi kojima se pokazuje ispunjenost relevantnog zahteva; lične izjave nisu prihvatljive.

Zadovoljavajuću ispunjenost svakog koraka treba obrazložiti dostavljanjem službenih dokaza i dokumentacije. Ovo, u najmanju ruku, obuhvata:

- skraćeni dokument kojim se na adekvatan način rezimira aktivnost i pruža jasna ocena o tome kako su kvantitativni ili kvalitativni koraci (uključujući sve konstitutivne elemente) ispunjeni na zadovoljavajući način u skladu sa odredbama navedenim u opisu koraka, kako je navedeno u Reformskoj agendi i pratećem Aneksu I;
- za korake koji zahtevaju stupanje na snagu zakonodavnog akta: kopiju objave odgovarajućeg zakonodavnog akta u Službenom glasniku;
- za korake koji zahtevaju usvajanje strategije/akcionog plana/plana/bilo kog drugog javnog akta koji se ne smatra pravnim aktom : kopiju akta o formalnom usvajanju strategije i link ka veb sajtu na kome je moguće pristupiti strategiji;
- za korake koji zahtevaju izdavanje izveštaja koji se ne objavljuje: kopiju internog ili eksternog izveštaja koji je odobrila nadležna instanca (npr. ministar, šef kancelarije, organ upravljanja...);
- za korake koji zahtevaju da određena infrastruktura/sistem/usluga postanu operativni: potvrde o završetku aktivnosti koje su potpisali izvođač i nadležni organ u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom kojima se dokazuje da je sistem uspostavljen i operativan, uz dokaz da će biti stavljen u upotrebu (npr. pristup korisnika novim agencijama);
- ako je merenjem stepena ostvarenosti koraka predviđeno pozivanje na zvanične statističke podatke: jasno navođenje zvaničnih statističkih izvora;
- bilo koji drugi relevantni dokument koji se smatra bitnim za zakonsko opravdanje zadovoljavajućeg ispunjenja kvantitativnog ili kvalitativnog koraka u skladu sa odredbama iz Reformske agende i aneksa Reformske agende.

Izgledi za ispunjenje koraka neophodnih za sledeće oslobađanje sredstava

- U ovom odeljku je navedenaprocena izgleda za ispunjavanje koraka za sledeće oslobađanje sredstava, na osnovu gore navedenog zabeleženog napretka.

Aneks B: MODEL IZJAVE O UPRAVLJANJU

Ja, dole potpisani, [ime i prezime], u svojstvu Koordinatora

Izjavljujem da su, za sprovođenje finansijske pomoći Unije [Korisnik Instrumenta za reforme i rast] u okviru Instrumenta za period (kvartal/godina), na osnovu sopstvene ocene i informacija koje su mi na raspolaganju, a naročito na osnovu rezultata iz nacionalnih sistema kontrole i revizije opisanih u Reformskoj agendi:

1. Finansijska sredstva korišćena namenski, kako je navedeno u članu 1(1) Instrumenta i Sporazumima o zajmu između Komisije i [Korisnik Instrumenta za reformu i rast].
2. Podaci dostavljeni uz zahtev za oslobađanje sredstava potpuni, tačni i pouzdani, naročito opravdani u pogledu ispunjenosti kvalitativnih

i kvantitativnih koraka na zadovoljavajući način, o čemu postoji revizorski trag kojim se pokazuje ispunjenost ovih koraka.

3. Uspostavljeni sistemi kontrole pružaju neophodne potvrde o tome da je obezbeđeno finansiranje korišćeno u skladu sa svim važećim pravilima, naročito pravilima o sprečavanju, otkrivanju i otklanjanju prevara, korupcije, sukoba interesa i nepravilnosti.

4. Uspostavljeni aranžmani pružaju neophodnu garanciju da obezbeđeno finansiranje nije dovelo do dvostrukog finansiranja iz Instrumenta i drugih programa ili instrumenata Unije, kao i drugih donatora.

Ova Izjava o upravljanju dopunjena je sažetkom nacionalnih revizija sprovedenih u vezi sa tač. 1 do 4 iz prethodnog dela teksta, uz analizu povezanih uočenih slabosti i preduzetih ili planiranih korektivnih mera. [U propratnom sažetku o revizijama nije otkriveno kršenje zakona u smislu prevare, korupcije ili sukoba interesa.] [U propratnom sažetku o revizijama, otkrivena su sledeća kršenja zakona u smislu prevare, korupcije ili sukoba interesa: *(navesti podatke i preduzete korektivne mere)*]

Potvrđujem da su nepravilnosti uočene tokom završnih revizorskih ili kontrolnih izveštaja u okviru sprovođenja Reformske agende na odgovarajući način ispravljene, uz povraćaj sredstava od krajnjih primalaca, ili su korektivne mere i povraćaj sredstava u toku. Prema potrebi, nedostaci u sistemu kontrole istaknuti u pomenutim izveštajima su adekvatno praćeni ili su u procesu praćenja, naročito u pogledu sledećih neophodnih korektivnih mera: (prema potrebi, navedite koje korektivne radnje su bile u toku na dan potpisivanja izjave).

Konačno, potvrđujem da nisam upoznat sa postojanjem neobjavljenih podataka u vezi sa sprovođenjem programa koji bi mogli da ugroze reputaciju programa.

(Mesto i datum objavljivanja)

(potpis)

(Ime i prezime, titula ili funkcija)

Aneks V: IZVEŠTAVANJE O NEPRAVILNOSTIMA

Klauzula 1 Definicija

Za svrhe izveštavanja o nepravilnostima, uključujući prevaru, primenjuju se definicije navedene u Aneksu G o zaštiti finansijskog interesa Unije.

Klauzula 2 Izveštavanje o nepravilnostima

Korisnik je dužan da sve nepravilnosti, uključujući sumnju na prevaru, prevaru, korupciju i druge nezakonite radnje, koje su predmet prvog upravnog ili sudskog nalaza, bez odlaganja prijavi Komisiji i da je obaveštava o toku upravnog i sudskog postupka.

Nepravilnosti u iznosu koji je manji od 300 evra u doprinosu EU se ne prijavljuju. Ova odredba se ne primenjuje na nepravilnosti koje dovode do pokretanja upravnog ili sudskog postupka na nacionalnom nivou radi utvrđivanja postojanja prevare ili drugih krivičnih dela.

U tom izveštaju, Korisnik je dužan da za sve slučajeve navede sledeće podatke:

- a) Naziv i broj predmetnog programa/mere;
- b) identitet uključenih fizičkih i pravnih lica ili svakog drugog subjekta koji je učesnik u procesu i njihovu ulogu;
- v) naziv regiona ili oblasti gde je operacija sprovedena, uz korišćenje odgovarajućih podataka;
- g) odredba/odredbe koje su prekršene;
- d) datum i izvor prve informacije koja je dovela do sumnje da je učinjena nepravilnost;
- đ) prirodu, ciljeve, način sprovođenja i prakse korišćene pri činjenju nepravilnosti;
- e) prema potrebi, da li pomenuta praksa izaziva sumnju na prevaru;
- ž) način na koji je nepravilnost otkrivena;
- z) prema potrebi, uključene države članice i/ili treće zemlje;
- i) period ili trenutak u kome je nepravilnost počinjena;
- j) datum kada je utvrđen prvi upravni ili sudski nalaz o nepravilnosti;
- k) ukupan iznos prihvatljivih rashoda određen doprinosom Unije, doprinosom Korisnika i privatnim doprinosom;
- l) rashodi na koje nepravilnost utiče određeni doprinosom Unije i doprinosom Korisnika;
- lj) iznos koji bi bio neosnovano isplaćen da nepravilnost nije identifikovana prema doprinosu Unije i doprinosu Korisnika;
- m) priroda neregularnih rashoda;

- n) podatke o obustavi plaćanja, gde je to primenjivo, i mogućnost povraćaja sredstava;
- nj) razloge za svako odustajanje od postupaka povraćaja sredstava, gde je to primenjivo;
- o) kompletan broj predmeta koji vode *OLAF/EJT*, gde je to primenjivo;

Ukoliko pojedine informacije iz stava 1, a naročito informacije o praksama koje su korišćene u vršenju nepravilnosti i načinu na koji su otkrivene, nisu dostupne ili ih je potrebno ispraviti, Korisnik Komisiji bez odlaganja dostavlja tačne informacije ili informacije koje nedostaju.

Ako je relevantnim nacionalnim zakonskim odredbama predviđena poverljivost istrage, saopštavanje informacija podleže ovlašćenju nadležnog suda.

Klauzula 3 Informacije o sankcijama

(1) Korisnik je dužan da bez odlaganja, a u vezi sa svakim prethodnim izveštajem sačinjenim u skladu sa tačkom 2, dostavi Komisiji detaljne podatke u vezi sa pokretanjem, okončanjem ili prekidom svakog postupka za izricanje upravnih ili krivičnih sankcija u vezi sa prijavljenim nepravilnostima, kao i podatke o ishodu takvih postupaka.

- a. U pogledu nepravilnosti za koje su izrečene sankcije, Korisnik takođe navodi:
- b. da li su sankcije upravne ili krivične prirode;
- v. da li su sankcije posledica kršenja zakona Unije ili zakona u zemlji Korisnika;
- g. podatke o odredbama kojima su propisane sankcije;
- d. da li je prevara utvrđena.

Na pisani zahtev Komisije, Korisnik dostavlja dodatne informacije o određenoj nepravilnosti ili grupi nepravilnosti.

Klauzula 4 Elektronsko izveštavanje preko Sistema za upravljanje nepravilnostima (IMS)

Informacije iz Klauzula 2 i 3 dostavljaju se na engleskom jeziku, elektronskim putem, Sistemom za upravljanje nepravilnostima (IMS) koji je Komisija uspostavila u tu svrhu.

Klauzula 5 Korišćenje informacija

Komisija ima pravo da za sprovođenje analize rizika koristi svaku informaciju opšte ili operativne prirode koju joj Korisnici Instrumenta dostave u skladu sa ovim odredbama. Takođe, koristeći podršku informacionih tehnologija, Komisija može, na osnovu dobijenih informacija, sastavljati izveštaje i razvijati sisteme koji služe za efikasniju identifikaciju rizika. *OLAF*, *ERS* i *EJT* mogu koristiti informacije u skladu sa svojim ovlašćenjima.

Klauzula 6 Upotreba evra

Evro će se koristiti kao valuta za prijavljivanje nepravilnosti. [Prema potrebi: Korisnik će konvertovati iznose nastalih troškova u svojoj valuti u evro. Ti iznosi se konvertuju u evro po mesečnom računovodstvenom kursu Komisije u mesecu u kome je rashod registrovan. Komisija kurs objavljuje elektronskim putem svakog meseca.]

Kada se iznosi odnose na rashode evidentirane na računima organa Korisnika tokom perioda dužeg od 1 meseca, koristi se kurs za mesec u kome je rashod poslednji put evidentiran. Ako rashod nije evidentiran na računima organa Korisnika, koristi se najnoviji računovodstveni kurs koji je Komisija objavila elektronski.]

Klauzula 7 Zaštita podataka o ličnosti

(1) Korisnici Instrumenta za reformu i rast i Komisija će preduzeti sve neophodne mere da spreče svako neovlašćeno objavljivanje ili pristup informacijama iz Klauzula 2 i 3.

Informacije iz Klauzula 2 i 3 nije dozvoljeno slati drugim licima, osim institucijama, službama, kancelarijama i telima u zemlji Korisnika ili u Uniji čije dužnosti zahtevaju da im se omogući pristup pomenutim informacijama, osim u slučaju kada je Korisnik koji dostavlja takve informacije izričito odobrio dostavljanje informacija drugim subjektima.

Svi podaci o ličnosti uključeni u informacije iz Klauzula 2 i 3 će biti obrađivani samo u svrhe navedene u tim odredbama.

Aneks G:

DODATNE DEFINICIJE U CILJU ZAŠTITE FINANSIJSKIH INTERESA EU

U cilju zaštite finansijskih interesa Unije primenjuju se sledeće definicije:

"Greška" znači nenamerne administrativne i tehničke greške koje su počinili organi Korisnika ili primalac pomoći u okviru Instrumenta.

"Nepravilnost" znači svako kršenje odredbe iz važećih pravila i ugovora koje proističe iz radnje ili propusta od strane privrednog subjekta ili organa Korisnika koje ima ili bi imalo za posledicu nanošenje štete opštem budžetu Unije naplatom neopravdanih stavki iz rashoda opšteg budžeta.

"Privredni subjekt" znači svako fizičko ili pravno lice, uključujući javnopravni subjekt ili grupu takvih lica, koje nudi snabdevanje proizvodima, izvođenje radova ili pružanje usluga ili snabdevanje nepokretnom imovinom.

"Sistemska nepravilnost" znači svaka nepravilnost koja se može ponavljati, sa visokim stepenom verovatnoće da će se pojaviti u sličnim vrstama operacija, a dešava se usled ozbiljnog nedostatka u efikasnom funkcionisanju sistema upravljanja i kontrole, uključujući neuspeh u pogledu uspostavljanja odgovarajućih postupaka u skladu sa važećim pravilima.

"Prevara u pogledu rashoda" znači svaka namerna radnja ili propust u vezi sa:

- korišćenjem ili predstavljanjem lažnih, netačnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, što za posledicu ima protivpravno prisvajanje ili nezakonito zadržavanje sredstava iz opšteg budžeta Unije, iz budžeta kojim Unija upravlja, ili budžeta kojim se upravlja u ime Evropske unije;
- neobelođanjivanjem informacija kojim se krši određena obaveza sa istim dejstvom;
- pogrešnom primenom takvih sredstava u druge svrhe, osim onih za koje su prvobitno odobrena.

"Sumnja o prevari" znači nepravilnost koja dovodi do pokretanja upravnog ili sudskog postupka na nacionalnom nivou kako bi se utvrdilo prisustvo namernih radnji, posebno prevare, kako je navedeno u prethodnom delu teksta.

"Aktivna korupcija" znači namerna radnja osobe koja obećava, nudi ili daje, direktno ili preko posrednika, bilo kakvu prednost javnom službeniku ili trećoj strani kako bi pomenuti delovali ili se uzdržali od delovanja u skladu sa svojom dužnošću ili u vršenju svojih funkcija na način koji šteti ili bi mogao da nanese štetu finansijskom interesu Unije.

"Pasivna korupcija" znači namerno delovanje javnog službenika, koji, direktno ili preko posrednika, zahteva ili prima bilo koju vrstu prednosti, za sebe ili treću stranu, ili prihvata obećanje takve prednosti, kako bi delovao ili se uzdržao od delovanja u skladu sa svojom dužnošću ili u vršenju svojih funkcija na način koji šteti ili bi mogao da nanese štetu finansijskom interesu Unije.

"Sukob interesa", u skladu sa članom 61. Finansijske uredbe, znači da je nepristrasno i objektivno vršenje funkcija lica uključenih u sprovođenje finansijske podrške u okviru Instrumenta ugroženo iz razloga koji uključuju porodicu, emocionalni život, političku ili nacionalnu pripadnost, ekonomski interes ili bilo koji drugi direktni ili indirektni lični interes. Sukob interesa uključuje situacije koje je objektivno moguće smatrati sukobom interesa.

"Prvi upravni ili sudski nalaz" znači prvu pisanu procenu nadležnog organa, bilo upravnog ili sudskog, kojom se na osnovu konkretnih činjenica zaključuje da je nepravilnost počinjena. Ovim se ne dovodi u pitanje mogućnost da ovaj nalaz naknadno bude revidiran ili povučen kao posledica razvoja događaja u toku upravnog ili sudskog postupka.

Definicije navedene u ovom članu ne treba tumačiti kao uvođenje novih vrsta krivičnih dela u Krivični zakonik Korisnika ili njegove izmene.

ČLAN 3

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori".

Tip dokumenta:	Propis
Naslov:	ZAKON O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O INSTRUMENTU IZMEĐU EVROPSKE UNIJE KOJU ZASTUPA EVROPSKA KOMISIJA I REPUBLIKE SRBIJE KOJU ZASTUPA VLADA REPUBLIKE SRBIJE O PRAVILIMA ZA SPROVOĐENJE FINANSIJSKE POMOĆI EVROPSKE UNIJE REPUBLICI SRBIJI U OKVIRU INSTRUMENTA ZA REFORME I RAST ("Sl. glasnik RS - Međunarodni ugovori", br. 9/2024)
Rubrika:	XXI-2 - Međunarodni ugovori i ostali međunarodni odnosi/Međunarodni bilateralni ugovori/Evropska unija (Evropska zajednica)
Nivo dokumenta:	Republike Srbije
Glasilo:	Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori, broj 9/2024 od 03/12/2024
Vrsta propisa:	Zakoni
Propis na snazi:	11/12/2024 -
Verzija na snazi:	11/12/2024 -
Ukaz:	Na osnovu člana 112. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srbije, donosim UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O INSTRUMENTU IZMEĐU EVROPSKE UNIJE KOJU ZASTUPA EVROPSKA KOMISIJA I REPUBLIKE SRBIJE KOJU ZASTUPA VLADA REPUBLIKE SRBIJE O PRAVILIMA ZA SPROVOĐENJE FINANSIJSKE POMOĆI EVROPSKE UNIJE REPUBLICI SRBIJI U OKVIRU INSTRUMENTA ZA REFORME I RAST Proglašava se Zakon o potvrđivanju Sporazuma o Instrumentu između Evropske unije koju zastupa Evropska komisija i Republike Srbije koju zastupa Vlada Republike Srbije o pravilima za sprovođenje finansijske pomoći Evropske unije Republici Srbiji u okviru Instrumenta za reforme i rast, koji je donela Narodna skupština Republike Srbije na Drugoj sednici Drugog redovnog zasjedanja u 2024. godini, 27. novembra 2024. godine. PR broj 79 U Beogradu, 28. novembra 2024. godine Predsednik Republike, Aleksandar Vučić, s.r.
Donosilac:	Narodna skupština Republike Srbije
Uneto u bazu:	06/12/2024
Komentar urednika:	Sporazum je potpisan u Beogradu 22. novembra 2024. godine, potvrđen je od strane nadležnog organa RS 28. novembra 2024. godine, a stupa na snagu na dan kada Korisnik u pisanom obliku obavesti Komisiju o završetku svih internih procedura neophodnih za stupanje na snagu ovog sporazuma.
Radi dobijanja potpunijih informacija o svim verzijama ovog propisa, aktivirajte tab "lična karta propisa".	
Komentar korisnika:	-

[Menjanje komentara korisnika](#)